

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník IV. — Číslo 12—13

V Zlatci dne 25. března 1949

Cena 4 Kčs

Chceme mír

V poslední době jsme svědky velikého, intenzivního hnutí a zápasu o mír, který vedou pokrokové síly lidstva proti temným silám sjednocené reakce, která se snaží za každou cenu vytvořit předpoklady, jež by vedly k válce.

Nám, obyčejným, prostým lidem, kteří pracujeme a budujeme nový, lepší život pro sebe a své děti a v této tvůrčí práci ve prospěch celku vidíme smysl a účel života, kteří se radujeme z úspěchů a překonáváme překážky a potíže dne — nám se zdá mnohdy nepochopitelným, že jsou na světě lidé, kteří chtějí válku, v níž vidí jediný způsob dosažení svých životních cílů.

A přece je tomu tak. Jen si poslechněte, jak haraší zbraněmi američtí kapitalisté, finanční magnáti, majitelé a akcionáři továren na letadla, tanky a děla. Sledujte bedlivě, jak v jejich službách agitují a provokují američtí diplomaté, zastírajíce své pravé úmysly a válečné přípravy nejrůznějšími pláštiky „Marshallových plánů“, „atlantických paktů“ a hospodářské pomoci af Cankajškově Číně nebo monarchofašistickému Řecku. Pozorujte dobře, kde a u koho nachází tyto jejich snahy a plány porozumění a ochotu ke spolupráci.

A ti to zjevně váleční štváči a provokatéři mají tolik nehorázné drzosti, že ze svých úmyslů na vyvolání válečného konfliktu podezřívají a záměrně obviňují Sovětský svaz a země lidové demokracie — v tom počtu i nás!

Jak nesmyslné je toto jejich štvavé oslovování a záměrné podezírání — nemusíme nikomu dokazovat. Kdo by u nás chtěl válku? Ty tisíce vdov a sirotků, jimž dosud neoschly slzy bolesti a utrpení vyplakané nad ztrátou těch nejdražších — otců, mužů, bratrů a sester?

Nebo další tisíce pozůstalých, jimž válka vzala poslední naději, radost a oporu jejich stáří — syny a dcery? Nebo snad invalidé, jež ochudila o mnoho radosti ze života?

Chťají snad válku v bratrském Polsku, jež utrpělo stonásobně větší ztráty na lidech i státech? Vždyť Varšava dosud leží v troskách.

Chce válku lid Sovětského svazu, jehož oběti, utrpení a ztráty byly tak obrovské, že si je nedovede ani představit, kdo viděl hrůzy poslední války jen na plátech biografů, slyšel o nich jen z rozhlasu a četl v knihách.

My válku nechceme, my jsme nesli na svých bedrech již několikrát její drtivou tíhu, my jsme již několikrát ztrařili za války výsledky celožitovní práce a snažení. My chceme — celou silou duší — své místo v rodině národů, my chceme práci, mír a svobodu.

Kdo tedy může chtít válku? Odpověď je velmi snadná a jednoduchá. Válku chce a připravuje hrstka lidí, která na ni vydělávala a doufá, že vydělá zase těžké miliony.

Do Ustí n. L. přijdou ve dnech 2. a 3. dubna 1949 reemigranti z celého kraje na svůj budovatelský sjezd.

Přijde jaro, přijde

Přijde jaro, přijde,
zase bude máj,
usmívá se slunce,
usmívá se háj;
sříbrné své vlny
hora vyleje,
rozkvete zas růže,
slavík zapěje;
rozkvete zas růže,
rozkvete zas růže,
slavík zapěje.

Rozpuknou se ledy,
volný bude proud,
po vlnách šumících
lodě budou plout,
Pole vydá klasy,
bujný bude květ,
bude kosa řinčet,
zpěv radostně znět;
bude kosa řinčet,
bude kosa řinčet,
zpěv radostně znět.

A ta úpa naše bude zelená,
z větví mocných listů
nám na věnce dá.
Ajta vlasti, plesej!
Usmívá se háj.
Přijde jaro, přijde,
budem mítí máj;
přijde jaro, přijde,
přijde jaro, přijde,
budem mítí máj!

Hrstka válečných štváčů a fabrikantů, vyrábějících zbraně a válečný materiál, jehož prodej přináší největší zisky. Hrstka příživníků a těchto nepřátel lidstva, která žije a žije z toho, co spadne s panského stolu.

Stejně jako my nechce válku ani lid těch zemí, které jsou ovládnuty kapitalistickou klikou imperalistů a jejich pomahačů. Den ze dne, sílí a roste odpor proti jejich sna-

hám o vyvolávání válečné psychosy a proti všem opatřením, která směřují k prohloubení rozporů mezi jejich státy a zeměmi lidové demokracie a socialismu.

Touha po míru mocně a živěně sjednocuje všechny poctivé a pracující lid celého světa do jednoho šiku, do jednoho mohutného tábora na jeho obranu. Síly míru demode dne rostou — a zvíťezí. jar.

Převaha fronty míru

Fronta zastánců světového míru a fronta válečných štváčů je dnes již přesně rozdělena. Již nikdo nemůže být na pochybnostech o tom, že to je Sovětský svaz a lidově demokratické státy, které usilují o světový mír a pro tento mír také opravdů pracují. Západní imperialisté v čele se Spojenými státy se proto marně pokoušejí zestrít své úklady proti světovému míru a pokroku, neboť každý projev jejich vedoucích státníků a každý jejich politický čin ukazuje, že chtějí tento mír torpedovat a vrhnout lidstvo do nových válečných béd a utrpení.

Dělnická třída na celém světě tak na příkladech sleduje, že Sovětský svaz a státy lidových demokracií vidí svou budoucnost jen v plánované výstavbě svých zemí a podle toho soudí strůjce atomových a jiných podkopů, které jsou z táboru imperialistů kladeny pod toto mírové úsilí. Tak sílí a roste pokrokový tábor mírové fronty, neboť pracující celého světa dobře vědí, že válku, kterou imperialisté připravují, nesly by opět jen na svých bedrech.

Zkušenosti z poslední světové války byly pak příliš tragické, aby dělnická třída byla znova ochotna jít na jatka pro zájmy imperialistických monopolů a trustů, které i na válce dovedly nestydatě vydělávat. Ukázalo se, že druhá světová válka vyburcovala dělnické hnutí proti společnému nepříteli — mezinárodnímu kapitálu a vykořisťovatelské lidské práci. Boj proti válce se proto vybojovává denně na nesčetných frontách světa. Světová odborová federace, která v sobě slučuje všechny pokrokové vrstvy národů, stojí tu jako přední stráž proti všem zločinným úkladům válečných štváčů a jejich pomahačům.

A nejen to. V čele boje o světový mír stojí jako velká povzbuzivá síla Sově-

tský svaz, který svou neúchylnou a nekompromisní politikou je příkladem pro všechny ostatní státy toužící po míru a je smrtelnou hrozbou pro světový imperialismus, soustředěný a reprezentovaný anglo-americkými velkobankéři a monopolisty, kteří svou nenávist k Sovětskému svazu projeví brzo po válce.

Tyto příkre rozdíly nemožou pracující celého světa přehlédnout a nemožou si z nich nevzít poučení, co by se opět stalo, kdyby temné síly světového kapitalismu znova ovládly. Proto se očividně zmenšují síly západních imperialistů a monopolistů, neboť mohutnější fronta míru a pokroku nedovolí, aby hrstka válečných kořistníků připravila lidstvu krvavou lázeň a sobě nové zisky. Je to hnutí celosvětové, jak je vyjádří světový mírový kongres v Paříži, který bude manifestací sebevědomé síly a odhodlání pokrokových vrstev zkržít útočné plány západních mocností a ubránit mír lidstvu stůj co stůj.

Také my stojíme v tomto pokrokovém táboře, a to s vědomím, že jako jsme si dovedli uchránit vnitřní mír své vlasti spojeným úsilím všech pracujících vítězným zápasem s naší buržoasií, že stejného vítězství dobudeme ve spolku s ostatními pokrokovými národy i na frontě světového míru. V této své pevné víře chceme vykonat vše, aby myšlenka světového míru byla krokem za krokem posilována. V továrnách a na polích i v útrobách sešikujeme pokrokové a mírumilovné síly našeho národa a nedovolíme, aby tato kladná složka světového míru a pokroku byla ohrožena. Sami u sebe budeme budovat mír a svým podílem přispějeme k celkovému boji proti všem válečným štváčům a paličům světového pokoje.

My a Polsko

Týden československo-polského přátelství, pořádaný k druhému výročí podepsání smlouvy o přátelství a vzájemné pomoci mezi Československem a Polskem, nás znova upozornil na některé naše povinnosti a závazky, které musíme splnit, aby naše přátelství a spojení nebylo jen věcí oficiálních slavností, nýbrž věcí každého poctivého Čecha a Slováka, vědomého si významu tohoto bratrského svazku obou slovanských národů.

Můžeme přímo říci, že naše sblížení s novým a demokratickým Polskem náleží vedle našeho spojení a přátelství s národy Sovětského svazu k nejvyšším kladům poválečného uspořádání ve východní části Evropy. Byly doby, kdy oba národy byly od sebe odděleny neprodyšnou zástěnou nacionálních a třídních rozdílu a rozporů, jak byly před válkou záměrně pěstovány buržoasí obou národů. Trpěl tím náš lid a trpěl i lid polský, protože toto umělé a zhusta i násilně oddělování obou slovanských větví nakonec přispívalo k německé agresii a k ohrožení státní samostatnosti a nezávislosti Československa a Polska. Velká dějinná zkouška, kterou prošly oba naše národy v svém průběhu a výsledcích teprve jasně ukázala, co všechno bylo zrádnou politikou české a polské buržoasie napácháno a co je třeba energicky odklidit, nemá-li se dějinná katastrofa v budoucnu znova opakovat.

Lidové hnutí u nás a v Polsku po vítězné válce mělo tak před sebou program, který vůli lidu českého, slovenského a polského byl splněn především v svých základních článcích. Ze života obou národů nenávratně vymizela buržoasní kapitalistická nadvláda, vliv velkých i drobných kořistníků a ostatních příživníků, hlavních to rozdmýchovačů a původců nesváru mezi oběma národy. Odstraněním této tenké vrstvy záměrných nepřátel bratrských styků rázem se ukázalo, že mezi polským a československým lidem není jediné překážky k vzájemnému dorozumění a přátelství a že naopak je tu řada závažných důvodů, aby Polsko a Československo v nejužší shodě a vzájemné důvěře stály tu v jednotné frontě na obranu svého lidově demokratického řádu a své cesty k socialismu.

Tato vůle obou národů se dnes projevuje v konkrétních výsledcích jak v oblasti vzájemných styků politických, hospodářských, tak i kulturních. Těšíme se z toho, že naše spojení a přátelství s Polskem má právě tyto kořeny a že v Polsku i u nás je mnoho vřelého pochopení pro to, aby tento náš bratrský poměr byl i nadále prohlubován i ve všech odvětvích našeho života. Naše potěšení a vůle k nejtěsnější spolupráci s Polskem je tím opravdovější, že víme, že mezi lidem u nás a lidem polským se již nikdy nemůže vetřít zloba a nenávist vel-

Hospodaření jarní vlahou

Trebaže se ode dne, kdy byla zahájena akce pro hospodaření jarní vlahou, povětrnostní poměry značně změnily k lepšímu, je nuino míti na paměti sterou zkušenost, že vlahy na jaře není nikdy dost. Srážky, které v uplynulých dnech spadly na území naší republiky ve formě deště nebo sněhu, nebyly ovšem všude stejně vydatné, nicméně značně zapůsobily na celkové vlahové poměry v našem státě. Při provádění jarních zemědělských prací budou nyní velmi spolurozhodovat místní podmínky. Bude do značné míry záležet na iniciativě a svědomitosti místních a okresních zmocněnců pro jarní polní práce, aby se s nimi započalo, jakmile to dovolí stav půdy a aby pak byly se všim urychlením dokončeny.

Neméně důležité je zabezpečení a účelné využití jarní vlahy. Je to velmi odpovědný úkol, poněvadž na jeho provedení závisí výnos sklizně a tím také výživu národa nejen v roce letošním, ale i v budoucích letech. Četné naše kraje trpí nedostatkem rybníků, které byly v uplynulých desetiletích v četných případech zcela zbytečně a ke škodě krajů rušeny. Proto dnes je nutno pečovat všude o jejich obnovu. Skutečně také k tomu již dochází. Tak na příkladě pražského kraje se zavázali v rámci opáření k hospodárnému využití vlahy zřídit 27 nových rybníků ve výměře 85 ha, obnovit 157 rybníků ve výměře 450 ha, obnovit 4 staré rybníky ve výměře 6 ha a zřídit 9 vodních nádrží ve výměře 9 ha. V okrese královickém, kde nejnútnejší přípravné práce provádějí si rolníci sami, se rozhodli dokončit opravu četných starých rybníků i menších. Jsou však také již připraveny dlouhodobé plány na obnovu starších větších rybníků jako mladofického ve výměře 50 a 60 ha, dále rybníka olšanského, který nebyl napuštěn od roku 1874, Sivolného a Hradecka.

Velmi čile postupují práce na obnově rybníků na Kutnohorsku. Město Kutná Hora napuštělo ke dni 5. března již 41 rybníků o ploše skorem 115 ha. Napouští se do dalších 8 nových rybníků o ploše skorem 4 ha. Tím se zvýší kubatura vodní rezervy, přibližně o 40.000 m³. Zároveň byla zahájena stavba 4 rybníků ve výměře 3 ha. Je to důkaz, že naši rolníci pochopili význam rybníků. Jsou si vědomi toho, že tak podstatně přispějí k zvýšení půdní vlahy a zároveň že dosáhnou cenného přínosu pro zásobování pracujícího lidu hodnotným rybím masem.

kokapitalistických a velkoagrárních podnikovatelů národnostních a třídních rozporů a uměle živěného nepřátelství z minulosti a že naše budoucnost bude taková, jakou si ji společnou prací vybudujeme.

Týden československo-polského přátelství byl proto jen živou připomínkou toho, co nás dnes s Polskem sblízuje a o čem musíme nadále i ve všedních dnech našeho bratrského soužití pracovat, aby se jednou mohlo říci, že Československo a Polsko jedno jsou v dobách dobrých i zlých. Bude to naše společné heslo i výzva všem, kdož by ještě jednou chtěli spekulovat a kořistit z rozporů obou slovanských národů, odkázaných ve všem jen na sebe samé. Toto vědomí nás posiluje i sblízuje proti vůli všech nepřátel naší svobody a nezávislosti.

Mladí avantgardou čs.-polských přátelských styků

Ne, neměl jsem zrovna štěstí, když jsem se vypravil za litoměřickou obchodní školou, či lépe řečeno za studenty této školy. Byli rozladěni. Tam na východě se jim rýsovaly perspektivy krásného bratrského Polska, modrého Baltu, hordinné Varšavy, starobylého Krakova. Národní banka řekla: ne, valuty se neuvolní. A ti chlapi a děvčata odpovídají na otázky, které jim kladete, abyste se něco dozvěděli o těch jejich daleko široko známých stycích s Polskem.

— No víte — povídá Jiřina Novotná ze II. ročníku — ono to není tak doslova pravda, že na naší škole je polština povinná. My jsme si z ní tu povinnost udělali sami. Již v prvním ročníku nás byla značná část takových, kteří měli svůj dlouholetý domov v Polsku. A náhodou jsme dostali prof. Svobodu, také Volyňáka, a už tu byly všechny předpoklady pro to, abychom ty malé znalosti poštiny, jež jsme si přinesli do nové vlasti, prohloubili. Pustili jsme se do toho; ministerstvo školství to povolilo, a ti ostatní, kteří se narodili zde v republice, se k nám rádi připojili.

— Víte, já mám stále na paměti Kolárna. Ten přece říkal, že my Slované bychom měli každý kromě své mateřštiny ovládati některý slovanský jazyk. Tuhle Novotná na to jde čistě materialisticky. Ona počítá s tím, že bude dělat někdy polskou korespondentku a že si tak své životní podmínky zlepší — míní zcela vážně Ota Styblík. — Já toužím po zdokonalení se v polském jazyku ne snad proto, aby mi to jednou přineslo hmotný prospěch, ale abych mohla číst polská díla v originále. Já asi nikdy nezapomenu, že jsem prožila prvá dětská léta v Polsku, i když vzpomínky na ně nejsou zrovna nejkrásnější. Nejdříve to byl polský sovinismus, který nás existencí znemožňoval — v předválečném Polsku jsme nevycházeli dobře s úřady, na vyšší školy jsme se nemohli dostat a ve válce jsme měli co dělat s kulturařry — doplňuje Nina Doležalová.

— Co vás vede, polština není tak těžká. Ci vlastně pro nás, kteří jsme pár let prožili v polském prostředí, není těžká. Chlapcům i děvčatům zde narozeným dělá trochu potíže příliš měkká výslovnost — vysvětluje přechotně na mou otázku student Slezák.

— A přece se letos někdy podíváme do Polska — dodává sebevědomě Jiřina Kutynová. — Vy jste už o tom psali. Víte, polské ministerstvo osvěty se velmi zajímá o naše pokroky v polštině. Tuhle Styblík za výborný prospěch dostal knihu „Warszawa — kurs na Berlín“ a Slezák „Od Westerplatte do Hirošimy“. Oba a ještě další tři to mají s věnováním.

Vidím, jak na první straně vedle pečeti polského ministerstva osvěty je napsáno: „Za vynikající znalosti polštiny věnuje ministerstvo osvěty — 30. 6. 1948.“

— Právě toto ministerstvo slíbilo, že nejlepší z nás se podívá na čtyři týdny do Polska, k moři. To si snad dovedete představit, jak se teď navzájem proháníme! — Vzdechly, které tohle vysvětlení doprovázejí, jasně říkají, že tím šťastným by chtěly být všichni!

„Ti, kterým nebude dopřáno, aby byli tím vyvolancem, který na útraty polské vlády se podívá po široké Polse, ti

spoléhají na své známosti, jež nabyli dopisováním si se studenty polské Toruně. Je to úplná horečka na obchodní škole. Kde kdo si píše. Kdyby však s jedním nebo s jednou! Ale on hned každý se dvěma, se třemi Poláky! — Víte, já už bych potřeboval celý adresář známých, kteří by si chtěli s Polskem dopisovat — vykládá nedšně Styblík. — Já vám dostávám každý den několik dopisů a v nich stále nové a nové adresy. Zájem mladých Poláků o Československo je úžasný. Poslechněte si, co mi zrovna tady v tom dnešním dopise píše jedno děvče: „Jsem moc zvědavá na Tvůj kraj a stát. Prosila bych Tě, abys mi vypsal vše o životě československé mládeže, o životě ve škole. Napiš, máte-li také v době prázdnin dobrovolnou mládežnickou brigádu, při níž byste pomáhali zemědělcům, jako my tady. My v Polsku máme „Obozy Pracy“ na výstavbu státu. Naše mládež je organizována v kádrech „Služba Polse“ a v ZMP (Związek młodych polskie). — Jiř. Novotná píše s nadšením polský kamarád: „Viděl jsem v Toruni zájezd jednoho československého uměleckého souboru. Líbil se mi jeho program, zvláště tance a národ-

ni kroje.“

Tak se dovidám, že živá korespondence je také hodnotná, že si chlapi a děvčata vyměňují zprávy o mládežnickém hnutí v obou státech, že naše libečická hnutí má v našich litoměřických studentech dobré propagátory, že naše úderky docházejí jejich přičiněním v Polsku nejen obdivu, ale i napodobení. MNV Litoměřice, který navázal pívě styky s Toruní a zaopatřil k 30. výročí naší republiky hromadný pozdrav torunských studentů litoměřické obchodní školy, může být naprosto spokojen s krásným semenem, které tak zasel do srdcí mladých lidí, kteří k sobě i přes různost jazyka mají blíže než starší, zatížení předsudky minulosti.

Nakonec jsem si neodpustil otázku — A co vzáčkáte ctěnářím a svým mladým kamarádům?

— Když nemůžeme zatím do Polska — povídá se smíchem Nina Doležalová — tak vám přijdeme něco zazpívat a zarecitoval po polsku na váš česko-polský večer.

Dobře, chlapi a děvčata z litoměřické obchodní školy, bereme vás za slovo. Přihlásíme se. Fr. Horčíčka.

Pro zdravý a silný národ

Ve dnech od 7. do 14. března byl proveden v celém státě za spolupráce všech celonárodních organizací Týden střizlivosti, ve kterém se všemu obyvatelstvu připomnělo nebezpečí alkoholismu pro zdraví a tělesnou schopnost a pracovitost našeho lidu. Tato uvědomovací akce je zvláště významná v době nástupu do pětiletého hospodářského plánu, který znamená nebyvalé vypětí síly k rozvoji našeho hospodářského i kulturního života. Alkoholismus je brzdou našeho tvůrčího úsilí a je poškozujícím našeho národního zájmu.

Je pravda, že alkoholismus jako sociální zlo ustoupil ve srovnání s poměry v dřívějších generacích postupující emancipací dělnické třídy a všeho pracovního lidu. Byly doby, kdy rozšířený alkoholismus byl projevem marazmu, do kterého upadaly zchudlé vrstvy, které neviděly žádného východiska ze své situace. Tyto doby minuly, ale na druhé straně nelze zavírat oči před tím, že doba po druhé světové válce přinesla s sebou situaci, kdy zvýšení mezd a platů ještě neodpovídá mčznosti zvýšení životní míry a kdy je nebezpečí, že se větší části příjmu obrátí na požití alkoholických nápojů. To vede k zjevům, které ruší citelně snahu obnovy a výstavby. Je zjištěno, že absence, které tolik ruší zvýšení výrobnosti v podnicích, jsou hlavně důsledky nemírného požívání alkoholu a tento vliv se nepříznivě odráží i ve zdravotním stavu obyvatelstva. Značné části osobního dýchodu jsou utráceny za alkohol místo na kulturu nebo jiné užitečné potřeby. Na tento účet je nutno přičíst také značné zatížení státní pokladny a národního pojištění zvýšenou úrazovostí při práci, nemocemi, dále zvýšení procenta osob práce neschopných. To nejsou zjevy, které jsou jenom otázkou jednotlivců, nýbrž je to sociální zjev, proti němuž musí lidové demokratický řád všemi represivními a výchovnými prostředky vystoupit.

V tomto svém úsilí vydala vláda zá-

koa o potírání alkoholismu, který byl přijat Národním shromážděním dne 15. dubna 1948. Zákon zakazuje prodávat nebo podávat alkoholické nápoje osobám mladším 18 roků, osobám podnapilým nebo opilým. Zakazuje dále osobám, které vykonávají povolání nebo činnost, s jejichž výkonem bývá spojeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí nebo pro majetek, požívat alkoholických nápojů při výkonu nebo bezprostředně před ním, takže při nastoupení tohoto povolání nebo této činnosti nejsou zcela střizlivé. Širokou pravomoc tohoto zákona, zvláště pokud se týká kontroly v hostinských živnostech, ale i notoricky známých alkoholiků ukládá zákon okresním národním výborům, a bylo by velkým ziskem propagační akce v Týdnu střizlivosti, kdyby si orgány naší lidové správy tyto jim uložené povinnosti náležitě uvědomily a vykonávaly je pečlivěji a soustavněji, než je tomu dosud.

Ze v otázce alkoholismu nejde o malou věc, nýbrž o věc národohospodářsky velmi závažnou, to dokazují data, která uvedl zpravodaj o zákonu o potírání alkoholismu v poslanecké sněmovně, posl. dr. Karel Kácl. Z těchto statistik vyplývá, že v celkové spotřebě dělnických rodin zaujímají lihové nápoje ve výdajích na potraviny a požívatiny šesté místo. Přes šest procent svého příjmu vydává dělnická rodina na lihové nápoje, stejnou částku, jako za cukr a mouku, zatím co za vejce vydává jenom 4%, za ovoce 3,75, za máslo 3, za zeleninu necelých 2,5%, za sýry pouze 1% a pod. V celkovém složení výdajů dělnické třídy stojí alkohol na čtrnáctém místě. V r. 1946 byly za knihy v Československé republice vydány 3/4 miliardy Kčs. Výdaje na lihové nápoje činily 9 1/2 miliardy Kčs. Tato čísla dokazují, jak důležitá je snaha pro snížení konsumu alkoholických nápojů již z důvodů hospodářských, kdyby ani jiných důvodů nebylo.

Jarosław CHUDOBA:

Adam Mickiewicz - poeta i Słowianin

(Odczyt wygłoszony na akademii dla polskich robotników w Żatcu)

Przypadło mi w udział nader zaszczytne i miłe zadanie: powiedzieć wam — polskim robotnikom, którzy swoją pracą w swojej ojczyźnie budujecie fundamenty nowej, lepszej przyszłości a obecnie pogłębiacie braterski związek przyjaźni pomiędzy naszymi narodami — powiedzieć wam kilka słów o tym, jak sobie cenimy wszystkiego, co rodzi się i powstaje z naszych wspólnych dążeń, jak się cieszymy z waszych osiągnięć, jak i my się szycimy tym co i wam zaszczyt przynosi — i jak czcimy i szanujemy wszystko to, co wy otaczacie szacunkiem, podziwem i co napętnia was dumą.

Nam bowiem nie wolno zapominać — dziś ani w przyszłości — doświadczeń poczynionych w przeszłości, utwierdzających nas coraz silniej w przekonaniu, że współpraca polsko-czechosłowacka jest ważnym czynnikiem dla osiągnięcia współpracy wszystkich narodów słowiańskich, narodów demokracji ludowej a także wszystkich narodów pragnących pokoju. Z tego wynika, że dążenia i wysiłki jednego narodu słowiańskiego winny harmonizować z pracą i życiem narodów ostatnich, że wyniki pracy w dziedzinie jak gospodarczej tak kulturalnej w Polsce trzeba porównywać z wynikami w Czechosłowacji, trzeba się wzajemnie uczyć, poznawać się i dopełniać. I tak się rzeczywiście dzisiaj dzieje w szerokim zakresie.

Nie zawsze tak bywało. Lecz i w ciężkich, trudnych czasach, często tragicznych dla obydwu naszych narodów znalazły się jednostki, które zdawały sobie sprawę z doniosłości wyżej wspomnianych prawd.

Jednostki te — to światłe momenty naszej historii, to promienie „jutrzienki swobody i słońca zbawienia”.

Jedną z najświetlejszych postaci — odzwierciedlających nie tylko całą problematykę polskiego narodu i jego dążenia — lecz i problematykę ówczesnego słowianstwa — to — Adam Mickiewicz — największy polski poeta — wieszcz narodu.

Urodził się w momencie najtragiczniejszym dziejów polski, w momencie utraty niepodległości narodowej po trzecim rozbiore.

Wśród najdramatyczniej nocy nie-

woli politycznej i społecznej wybiśnął nagle z rozpaczliwego popieliska promień radosnej nadziei.

Zazwyczaj wielkie postaci rodzą się wśród wielkich czasów.

24. grudnia ubiegłego roku minęło już 150 lat od chwili narodzin tego największego poety polskiego i jednego z największych wieszczów słowiańszczyzny. Naród polski, odczuwając w pełni tę niezwykle doniosłą rocznicę, przygotował się do niej w wielkim skupieniu. Rząd polski powołał specjalny Komitet Obchodu 150-lecia urodzin Adama Mickiewicza a rok 1949 ogłoszono rokiem Mickiewiczowskim.

Bratnie narody słowiańskie ze Związkiem Radzieckim na czele, gdzie kult Mickiewicza ma też swe wielkie historyczne tradycje, manifestują także swój udział w tym polskim święcie przez organizowanie szeregu uroczystości i przygotowanie publikacji, mających na celu podkreślenie swej głębokiej czci dla polskiego poety. Bo znaczenie Adama Mickiewicza wyrasta daleko poza granice jego ukochanej ojczyzny.

Uroczysta akademii ku czci Adama Mickiewicza odbyła się w Moskwie i w stołcach wszystkich narodów Związku Radzieckiego.

Tekże w Pradze w teatrze narodowym odbyła się akademii na której minister szkolnictwa, wiedzy i sztuk pięknych republiki czechosłowackiej prof. dr. Zdeněk Nejedlý obszernie omówił znaczenie twórczości i dzieła Adama Mickiewicza.

W czymże tkwi i na czym polega istota wielkości Mickiewicza?

Adam Mickiewicz dlatego przekroczył granicę czasu i przestrzeni historii, że wyrósł z cierpień, walk i zmagania własnego narodu, żeby stać się postą wolnych narodów i walczącego o postęp świata.

Mickiewicz należy do nielicznych geniuszów, których miarą wielkości jest nie tylko dzieło literackie, ale dzieło życia, nie tylko słowo, ale czyn.

Adam Mickiewicz należy do typu działaczy — poetów, wyprzedzających horyzontem myśli, postępowością i rewolucyjnym stosunkiem do współczesnej mu rzeczywistości całe pokolenia aż po chwilę obecną. Adam Mickiewicz — to bohater walk o wolność i nowy ustrój Polski, narodów słowiańskich i świata.

Mickiewicz był najlepszym wyrazicielem tęsknot i dążeń narodowo-wyzwoleńczych społeczeństwa polskiego w okresie niewoli. Był również znakomitym przedstawicielem tej fazy romantyzmu polskiego w której objawiły się postępowe, rewolucyjno-demokratyczne nurty myśli europejskie.

Mickiewicz dnia dzisiejszego inaczej przemawia do narodu, niż ongiś. Lecz zawsze przemawia jak bliski i prosty człowiek. I na tym polega jego wielkość.

Jakże więc przemawia Mickiewicza, że przeszło sto lat minęło od chwili, w której marzył w epilogu do „Pana Tadeusza” o tym, żeby:

...kiedyś dożył tej pociechy,
Żeby te księgi zbłądziły pod strzechy,
Żeby wieśniaczki, kręcąc kołowrotki
Gdy odśpiewają ulubione zwrotki:

○ tej dziewczynie, co tak grać lubiła
Że przy skrzypczkach gąski pogubiła —
○ tej sierocie, co piękna jak zorze,
Zaganiać ptaństwo szła w wieczornej porze.

Gdyby też wzięły wieśniaczki do ręki!...
Te księgi proste jako ich piosenki!...

a słowa jego są żywe i aktualne jeszcze dziś?

Jakże więc przemawia Mickiewicz, że jego marzenia doszły spełnienia — a nie tylko to — że jego słowa czyta dziś — po stu latach — w kwitnącym ogrodzie u swego mieszkania ukraiński kolchoźnik, że do jego — pełnych wzruszenia wierszy zagłębia się rosyjski robotnik, że je powtarza białoruska dziewczucha a z pamięci recytuje czeski młodzieniec?

Jakże przemawia Adam Mickiewicz — że nie ustarał, że jego wierszy nie zasypał kurz minionych lat?

Poezja Adama Mickiewicza Wyrastała z rzeczywistości, była prawdziwa i prosta. A taką została na zawsze.

Lecz nie tylko poezja. I jego proza, artykuły pisane w Trybunie Ludów, dzienniku, którego celem była walka z depotyzmem i idea wspólnoty narodów, czy rozdziały Księgi Narodu i Pielgrzymstwa Polskiego.

Jakże aktualnie, prosto i prawdziwie brzmią jego słowa. Chociażby o rozdziale 23 (XXIII) Księgi Pielgrzymstwa: w którym ostrzega klasę panującą Anglii i Francji przed słusznym gniewem ludu. Mówi w niej:

„Rządcy francuscy i mędrcowie francuscy, którzy gadacie o wolności

Jednotná zemědělská družstva

Družstevnictví mělo v kapitalistickém systému představovat pokrokový zivel, jehož posláním nebyla honba za podnikatelským ziskem, nýbrž služba členskému kolektivu. Záleželo ovšem na tom, jakým duchem bylo družstevní podnikání naplněno. A tu právě zemědělské družstevnictví mohlo být odstrašujícím příkladem. Místo aby bylo sloužilo drobným rolníkům, usnadňovalo jim jejich práci a sociální vzestup, bylo zemědělské družstevnictví jednou z hlavních opor mocenské posice bývalé agrární strany, jsouc dokonale ovládáno velkostatkářskou a statkářskou skupinou, pro jejíž příslušníky znamenalo značné zisky a tučné odměny za výkon funkcí. Tak tomu bylo před první světovou válkou i v období mezi oběma světovými válkami.

Po květnové revoluci stalo se samozřejmým požadavkem, aby zemědělské družstevnictví bylo vybudováno na nových základech. Reakce zahřívána v družstevních centrálech a v některých svazech se však tomu bránila zuby nehty. Zlidovění družstevnictví znamenalo pro ni ztrátu vlivu i ztrátu hmotnou a proto záměrně překážela tomu, aby do starých družstevních útvarů pronikl nový duch, aby zemědělské družstevnictví se opířelo o široké masy drobného rolnictva, které ve spojení s dělnickou třídou bylo nositelem pokroku a zárukou správného zaměření družstevního hnutí. Přesto se za účinné podpory ministerstva zemědělství podařilo od roku 1945 vybudovati na vesnicích značný počet družstev nového typu, zejména družstev strojních, elektrářských, prádelních a v poslední době také kulturních.

Naše cesta k socialismu, kterou jsme nastoupili svým prvním pětiletým hospodářským plánem, vyžaduje, aby také v zemědělském družstevnictví, jemuž v našem plánovaném hospodářství připadají nemalé úkoly, bylo zjednáno naproti jasno. Zejména jde o odstranění dosavadní roztržitého družstevní činnosti, která zatěžovala práci družstva jako neblahé dědictví minulosti. Z těchto pohytek vznikl vládní návrh zákona o jednotných zemědělských družstvech, jež vypracovalo ministerstvo zemědělství a

kteří po schválení vládou projednalo také Národní shromáždění. Podle tohoto zákona budou napříště na našich vesnicích zakládána na podkladě dobrovolnosti jednotná zemědělská družstva, která sjednotí dosavadní různá družstva zemědělská a přinesou významný prospěch pracujícím zemědělcům.

Obor činnosti jednotných zemědělských družstev bude značně široký, ale právě této všestranné péče o zemědělskou výrobu a práci našich rolníků vyžaduje naše zemědělství ve své důležité hospodářské funkci. Proto předmětem činnosti jednotných družstev bude zejména: seclování půdy, mechanizace zemědělské práce, součinnost při stanovení rozvrhů splnění výrobních úkolů v zemědělství, zvláště uzavírání smluv o výrobě zemědělských výrobků, součinnost při stanovení rozvrhu a plnění dodávek zemědělských výrobků a zde opět uzavírání smluv o výkupu a dodávce zemědělských výrobků. Jednotná zemědělská družstva budou mít přímou účast při výkupu zemědělských výrobků a při opatrování zemědělských potřeb. S tím souvisí péče a zvelebení rostlinné a živočišné výroby, neboť jednotná zemědělská družstva budou opatrovat rolníkům nejjakostnější osivo a sadbu, stejně jako plemenný materiál. Jednotnému zemědělskému družstvu případně však zároveň péče o organizaci práce ke zvýšení výrobnosti zemědělců. Tím však nebudou jeho úkoly ještě vyčerpány, neboť široký obor působnosti rozvinou jednotná zemědělská družstva i v péči o zvyšování kulturní a sociální úrovně venkova a v neposlední řadě také v úsilí o ulehčení práce venkovské ženy.

Jednotnost zemědělského družstevního hnutí je dána zásadou vysovenou v samém zákoně, že v každé obci se založí zpravidla jen jedno jednotné družstvo. Tam, kde je v obci více družstev, která vykonávají činnost, jež patří do oboru působnosti jednotného zemědělského družstva, splynou tato družstva v jediné družstvo jednotné. Tím se umožní náležitě soustředění družstevní práce na vesnici, její zaměření k společnému cíli, jimž je prospěch pracujících zemědělců a tím i prospěch všeho pracujícího lidu.

Důležité upozornění zaměstnavatelům
polských zemědělských dělníků

U některých našich rolníků jsou zaměstnání polští zemědělní dělníci, kteří k nám přišli na výpomoc v zemědělství podle československo-polské dohody ze dne 21. srpna 1948. V posledních dnech docházejí nás stížnosti, že zaměstnavatelé zadržují těmto dělníkům t. zv. „zaswiadczenie“, které jim slouží jako osobní a cestovní doklad. Upozorňujeme, že osobní doklady nesmějí být polským zemědělským dělníkům v žádném případě zadržovány!
TMZ

Naklad. českých zemědělců Brázda, Praha II, Lützowova 3, vydalo v Kněžnici kulturních družstev jako sv. 5 knihu Jana Pilaře: **Kultura nové vesnice**. Je to stručný přehled kulturní politiky na našem venkově, která chce postupně vyrovnat kulturní nerovnováhu mezi městy a venkovem zřízením kulturních domů, kluboven, čtárén, místního rozhlasu, prádelen, hřišť, rekreačních středisek ap. Stran 64, 16 obrázků. Cena 30 Kčs.

Nakladat. českých zemědělců Brázda, Praha II, Lützowova 3, vydalo ve sbírce „Rádece zemědělců“ jako sv. 94 odbornou knihu Josefa Hlaváčka: **Zušlechťování žita**. Spisek chce posloužit všem, kteří se o tento speciální obor zemědělské výroby zajímají, a to příslušníkům praxe, i těm, kteří tuto látku přednášejí na odborných školách. Dílo obsahuje v přehledném uspořádání všechny poznatky nových směrů v zušlechťování kulturních plodin i výsledky vědeckého výzkumu. 116 str., 41 vyobrazení, cena 36 Kčs.

BRÁZDA, nakladatelství českých zemědělců, Praha II, Lützowova 3, vydalo v knižnici „Zemědělské aktuality“ jako sv. 44 brožurku Antonína Volavky: **Plánování v zemědělství**. Je to přednáška na škole krajských plánovacích referentů a vedoucích plánovacích referátů KNV, obsahující generální linii celého zemědělského plánování v současné době. 24 stran, cena 4 Kčs. Jako sv. 45 brožurku JUDr. Vojtěcha Bürgera: **Všeobecná daň pro zemědělce**. Tento spis dává nám nahlédnouti do nové všeobecné daně, jejímž posláním je regulovat jak spotřebu, tak i výrobu. 48 stran - 10 Kčs.

a służycie despotyzmowi — legnicie między ludem waszym i despotyzmem obcym jako szyna żelaza zimnego między młotem i kowadłem.

I bici będziecie, a żuźle z was i iskry z was lecięć będą na kraj ſwiata i rzekną narody: zaiste, kucie tam jest wielkie, jako w kuźni piekielnej.

I będziecie wołać do młota, do ludu waszego: ludu, daruj a sfolguj, bo gadaliſmy o wolnoſć. A młot rzeknie: gadafeſ inaczej, czynifeſ inaczej. I spadnie z nową mocą na ſzynę.

I będziecie wołać do despotyzmu obcego jako do kowadła głuchego: o despotyzmie, ſłużyliſmy tobie, zmiekcż ſię a zrób otwór, abyſmy ſię skryli od młota.

A despotyzm rzeknie: inaczej czy-

nięſ, inaczej mówifeſ. I wystawi wam grzbiet twardy i zimny; aź będzie przekuta szyna tak, że jej nikt nie przeka.

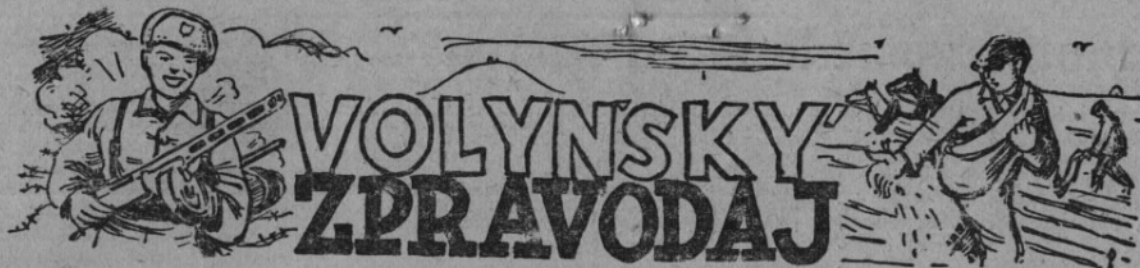
Rządcy angielscy i mędrkowie angielscy, nadymacie ſię z rodu waszego i mówicie: mój dziad był lordem a pradziad królem, żyjmy więc w przyjaźni z krewnymi naszymi, panami i królami Europy; a oto przyjdą dni, i będziecie wołać do ludu, daruj nas życiem, bo nie było w rodzie naszym ani jednego króla, ani jednego lorda, ani jednego eskwajra.

A wy, kupcy i handlarze obojga narodów, łaknących złota i papieru dającego młot, poſyłaſcie pieniądze na zgnębiecie wolnoſci, a oto przyjdą dni, i będziecie lizać złoto wasze

i żuć papier wasz a nikt wam nie przysze chleba i wody.

Słyszeliſcie o głodach takich, że matki jady dzieci swe, ale głód wasz będzie sroźszy, bo powiadam wam, że będziecie obrzynać uszy bliźnim swym i uszy samym sobie i pięc i jeſć. Bo zaſłużyliſcie, abyſcie byli bez uszu, jako są ſzeimowie“.

Ileż w tych ſłowach głębokich spostrzeżeń, jakże prosto a zarazem sugestywnie odkrywa w nich poeta zasadnicze prawdy polityczne i społeczne, tak rewolucyjne dla współczesnych mu zapatrywań i poglądów, prawdy, które spokojnie można dziś powtórzyć pod adresem francuskiej i angielskiej czy amerykańskiej burżuazji.
(d. c. n.)

Zprávy svazu

Plán činnosti SČzV pro rok 1949

Ústřední výbor SČzV schválil na své schůzi 19. 3. 1949 plán činnosti Svazu pro rok 1949, jehož jednotlivé body, pokud nejsou specifikovány pro žatecký okres, platí pro všechny odbočky Svazu, které na tomto podkladě vypracují své budovatelské programy a předloží do konce března ÚvSČzV v Zatci.

1. V těsné spolupráci s orgány lidové správy, kulturními a masovými organizacemi působit k urychlení asimilace vol. krajanů s domácími prostředky, k úspěšnému zapojení do budovatelského programu v rámci 5LP, do kulturního, veřejného a politického života.

2. Působit k převychování vol. Čechů a ke zvýšení jejich politického uvědomění prostřednictvím časopisu SČzV Věrná stráž. Organizovat za spolupráce OV KSČ jejich politické školení. (Za provádění odpovídají: Chudoba, Malina.)

3. Působit k definitivnímu vyřešení majetkoprávních poměrů vol. Čechů, které jsou zdrojem nespokojenosti v řadách reemigrantů. (Odp. Kozák.)

4. Svaz Čechů z Volyně zaváže své členy — zemědělce — k řádnému splnění výrobních smluv, které se stane věcí etí a dobrého jména vol. Čecha. (Odp. Nágel.)

5. Svaz Čechů z Volyně zorganizuje soutěž na vzorné vedenou a ošetřovou chmelnicí. (Odp. ing. Pokorný, ing. Linhart.)

6. Bude provedena propagační akce pro zakládání jednotných zemědělských družstev, pro obnovu chmelnic, zřizování zahrad, zlepšování chovu drůbeže a pěstování včel. (Odp. ing. Pokorný, Libovický, Perný.)

7. Zvyšovat kulturní úroveň vol. Čechů. Uspořádat 2. olympiádu lidového umění a tvorby. Propagovat mír, družbu, vzájemnost a spolupráci všech slovanských národů a zemí lidové demokracie. Spolupůsobit při zakládání odboček Svazu přátel SSSR a odboček Společnosti pro kult. a hosp. styky s Polskem. Pořádat besedy s polskými zem. dělníky. (Odp. Soubor vol. mládeže: Libovický, Židlický.)

8. Provést důslednou očistu svých řad a nepřipustit, aby nepřátele nového společenského řádu a naší lidové demokratické republiky našli v nich útočiště. (Odp. Malina, Doleček.)

9. Převzít a vykonávat patronát nad Dětským domovem v Zatci. Založit ústavní drůbežárnu. (Ing. Holubovič, Mac.)

10. Podporovat ve svých řadách nábor do Sokoła, SČM a JSOZ.

11. Zaměstnanci kanceláře SČzV, redakce a admin. Věrné stráže (10 osob) odpracují 1000 (tisíc) hodin při stavbě prvního rybníku na Žatecku v Perní. (Odp. Tužák.)

ČESKOSLOVENSKÝ ÚSTAV ZAHRANIČNÍ

pořádá

Krajský budovatelský sjezd reemigrantů a přátel zahraničních krajanů v Ústí nad Labem

ve dnech 2. a 3. dubna 1949

pod záštitou p. min. soc. péče Evžena ERBANA, kraj. akčního výboru NF, kraj. národního výboru v Ústí n. L. a Liberci, ONV a MNV v Ústí n. L.

v sále Tyršova domu v Ústí n. L. — Městské divadlo Zdeňka Nejedlého v Ústí n. L.

Pořad sjezdového jednání:

Sobota 2. dubna o 15. hod. v sále Tyršova domu:

Předporada delegátů odboček ČÚZ kraje ústeckého a libereckého, důvěrníků reemigrantů a přátel zahraničních krajanů

Pořad:

1. zahájení
2. volba sjezdového předsednictva
3. volba sjezd. komisí - organizační, reemigrační, budovatelské a krajské péče
4. referáty o činnosti sekretariátů taj. M. Krafčochvíla z Ústí n. L. a E. Bořánka z Liberce
5. referát Josefa Němečka, generálního tajemníka ČÚZ Praha
6. zprávy z odboček ČÚZ
7. rozprava o referátech

KULTURNÍ AKADEMIE

v městském divadle Zdeňka Nejedlého v Ústí n. L. - Začátek o 20. hod.

Pořad vyplní hlavně skupiny reemigrantů. - Vystoupí známý taneční a pěvecký soubor Volyňských Čechů ze Žatce pod vedením kr. Vladimíra Libovického, který předvede pořad v jazyce ruském, polském, ukrajinském, českém a slovenském, dále účinkuje dětský sbor reemigrantů z Francie, z obce Kninice a studio „SEVERÁK“ z Teplice.

HLAVNÍ SJEZDOVÝ DEN

Neděle 3. dubna v 9 hodin v sále Tyršova domu v Ústí n. L.

Pořad:

1. slavnostní zahájení sjezdu
2. projev ministerstva sociální péče
3. pozdravné projevy hostů
4. budování republiky a účast reemigrantů na něm - Dr. Bedřich Steiner, poslanec NS
5. úkoly a organizační činnost ČÚZ - Dr. Emil Nový, místopředseda ČÚZ Praha
6. návrhy resoluce a jejich schválení
7. volby krajského výboru
8. státní hymna

SJEZDOVÁ INFORMAČNÍ KANCELÁŘ:

Sekretariát ČÚZ Ústí n. L., Hrnčevská 10, telefon 1129

Sekretariát ČÚZ Liberec, Moskevská 45, telefon 3641

Sekretariát Svazu Čechů z Volyně, Žatec 50, tel. 365

Dále podají informace předsedové odboček ČÚZ nebo jednatelé, a to:

v kraji ústeckém

Ústí n. L., Benešov n. Pl., Česká Kamenice, Teplice, Bohosudov, Lovosice, Zabržany, Jenišův Újezd, Chomutov, Osek, Horní Litvínov, Kuncratice v Krušných horách, Jirkov, Křešice u Litoměřic a Hrob,

v kraji libereckém

Liberec, Česká Lipa, Jablonec nad Nisou, Nový Bor, Mikulášovice, Nové Město pod Smrkem, Rumburk, Frýdlant v Č. a Šluknov.

O sjezdu byly vyzooměny všechny ONV v kraji ústeckém a libereckém. Informujte se u reemigračních referentů ONV.

Účastníci sjezdu obdrží 50% slevu na drahách. Legitimace pro slevu žádajte v sekret. ČÚZ v Ústí n. L., Liberci nebo ve Svazu Čechů z Volyně v Zatci. K žádosti připojte 5 Kčs ve známkách.

Doporučujeme hojnou účast. SČzV - ústřední výbor

Akční výbor Svazu Čechů z Volyně učinil na své schůzi dne 16. 3. 1949 toto usnesení:

Podle ustanovení § 8, odst. d) stanov Svazu a § 11, odst. c) stanov odboček je povinností každého člena Svazu a odbočky dbátí cti a dobrého jména Čechů z Volyně. Za neplnění této povinnosti může výbor Svazu nebo odbočky provinivšího se člena členství zbavit.

Za přestupek proti ustanovení § 8, odst. d) stanov Svazu a § 11, odst. c) stanov odboček budíž v první řadě považováno:

a) protistátní činnost přímá i nepřímá (rozšiřování nepravdivých zpráv, napomáhání zrádcům a nepřátelům národa, účast v protistátních organizacích, neoprávněné překročení čs. stát. hranic),
b) úmyslné neplnění občanských povinností,

Akční výbor Svazu vyzývá všechny odbočky, aby, pokud se tak již nestalo, vyloučily provinivší se členy a ÚAV SČZV hlásily výsledky s uvedením všech důvodů a okolností, jež vedly k tomuto opatření.

Za ÚAV SČZV: Malina, předseda.

Na schůzi ÚAV SČZV 16. 3. 49 byl zvolen předsedou na místo odstoupivšího kpt. Emila Cilce Antonín Malina. Ústřední akční výbor Svazu Čechů z Volyně děkuje kpt. Emilu Cilcovi za dosavadní obětavou, cílevědomou a úspěšnou činnost ve funkci předsedy a přeje mu v dalším působení mnoho radostných úspěchů a zaslouženého zduaru.

Politické školení vol. Čechů

Z rozhodnutí ÚAV SČZV provedou všechny odbočky Svazu za spolupráce příslušných míst, dle pokynů, které jim byly rozeslány, politické školení vol. Čechů. Nejprve bude v každém okrese vyškolen „uvědomovací skupina“ zvláště uvědomělých a agilních krajanů, jež členové budou pak činně spolupůsobit při masovém školení vol. Čechů, a to jak odborném, tak politickém. Poněvadž jde o významnou a důležitou akci, je třeba, aby kádrům pro „uvědomovací skupiny“ byla věnována patřičná pozornost a s jejich školením zaočato co nejdříve.

Pense pro bývalé veřejné zaměstnance — volyňské Čechy

Svaz Čechů z Volyně požádal příslušná místa v Praze o stanovení stálých pensijních platů pro ty přestárlé reemigranty z Volyně, kteří byli zaměstnáni v Polsku jako veřejní zaměstnanci.

Na naši žádost sdělilo nám ministerstvo financí připisem čj. 44.041/49-IX/5 ze dne 8. března 1949 toto:

„Ministerstvo financí k tamnímu... dopisu... sděluje, že otázka pensijních nároků čs. občanů, býv. veřejných zaměstnanců z polských, bude řešena ve smyslu bodu VIII protokolu o I. zasedání Smíšené komise, zřízené na základě čl. 10 úmluvy mezi republikou Československou a republikou Polskou o spolupráci na poli sociální politiky a správy, které se konalo v Praze ve dnech 11.—13. ledna 1949, na příštím zasedání Smíšené komise, které se bude konati v nejbližší době ve Varšavě.

Bylo by tedy ve věci vyčkatí výsledku tohoto zasedání.

Nakonec ministerstvo financí podotýká, že shora uvedeným jsou poukazovány zálohy na odpočívne (zaopatřovací) platy podle usnesení vlády z 28. V. 1946, a to zpravidla ve výši minimálních odpočívnic (zaopatřovacích) platů.“

Odbočka Svazu Čechů z Volyně v Horš. Týně pořádá v neděli dne 27. března t. r. v Meclově v hostinci p. Františka Sejkory kulturní večer volyňské mládeže. Na programu jsou: Sborové písně (národní), sólové písně, recitace v jazyce českém, ruském, polském a ukrajinském, tance sólové a sborové. Začátek v 8 hodin večer. Vstupné 20, 15 a 10 Kčs.

Příhlášky do ošetrovatelské školy

Ministerstvo zdravotnictví upozorňuje dívky a ženy od 17 do 30 let na dvouletou ošetrovatelskou školu, které již přijímají přihlášky do podzimních ročníků. Také posluchačkám medicíny, které mají pět semestrů, je dána příležitost, aby byly zařazeny ihned do druhého semestru I. ročníku těchto škol a v červnu 1950 dosáhnou ošetrovatelského diplomu. Hlaste se prostřednictvím úřadu ochrany práce do nejbližší ošetrovatelské školy a prokažte se písemným souhlasem příslušného akčního výboru.

Placení za rodinné domky přidělené do vlastnictví

V souvislosti s tím, že v poslední době probíhá akce přidělování do vlastnictví rodinných domků a vzhledem k tomu, že za tento přidělený konfiskovaný majetek jsou požadovány od našich krajanů Fondem národní obnovy zákonem stanovené splátky, upozorňujeme všechny zájemce ještě jednou na příslušná vládní nařízení, na základě kterých jsou konfiskáty přidělovány a na úlevy, kterými jest na základě těchto nařízení na reemigranty pamatováno.

Rodinné domky jsou přidělovány do vlastnictví na základě vládního nařízení č. 163 ze dne 2. září 1947 o přidělu konfiskovaných rodinných domků.

Toto nařízení se vztahuje na rodinné domky konfiskované podle dekretu číslo 108—1945 Sb., v nichž jest jeden nebo 2 malé byty s příslušenstvím (výjimečně 3) a u nichž roční nájemné nepřevyšuje v pohraničí u domku s jedním bytem 6000 Kčs a s dvěma byty částku 8000 Kčs. V ostatním území a v lázeňských a klimatických místech nesmí nájemné převyšovati u domku s jedním bytem částku 8000 Kčs a s dvěma 12.000 Kčs. Podle tohoto nařízení zařízení bytu nelze považovati za příslušenství domku.

Cena domku. Cena domku se určí tak, že se roční nájemné z bytů a jiných místností celého domku násobí číslem určeným pro to které město osidlovacím úřadem a jehož výše závisí na vybavení bytů a na oblasti, do níž patří obec, v jejímž obvodu je domek (v lázeňských městech a ve městech velkých bude toto číslo vyšší a v malých nižší). Takto vypočtená cena domku zahrnuje v sobě mimo stavební náklad i náklad na stavební parcelu (včetně dvora), na níž je domek vystavěn, nikoliv však náklad na další pozemkové parcely, které tvoří zahrady. Za zahrady se zaplatí zvlášť. Za zařízení bytu také. Na ceně domku mohou býti přirážky nebo sračky vzhledem k jeho stavebnímu stavu a z důvodů oprav a adaptací. Požívá-li domek dočasněho osvobození od domovní daně, zvýší se cena domku o hodnotu ještě zbývajících daňových úspor.

Kdo má nárok na snížení ceny domku.

1. Přednostním uchazečům ve smyslu zák. 255-46 Sb. (býv. přísl. čs. zahr. armád a spojeneckých armád a všem pozůstalým po padlých),

2. válečným a vojenským invalidům, poškozeným a obětem války a fašistické perzekuce a

3. reemigrantům sníží osidlovací úřad a fond národní obnovy přejímací cenu podle míry jejich sociální potřebnosti o 10 až 25%, nepřesahuje-li jejich čistý roční důchod 120 tisíc Kčs.

Býv. přísl. čs. zahr. armády a spojeneckých armád a pozůstalým po padlých příslušnících těchto armád mohou osidlovací úřad a fond národní obnovy snížit přijímací cenu až o 50%, jsou-li jejich hospodářské poměry mimořádně tíživé, zejména byla-li by přejímací cena pro ně neúnosná.

Mimo to mohou osidlovací úřad a fond nář. obnovy přidělcům hodným zvláštního zřetele na třetí a každé další dítě, které není starší 14 roků a o něž skutečně pečují, povolit sračku až o 5% přejímací ceny.

Snížení podle předcházejících ustanovení se povoluje v rozhodnutí o přidělu na odůvodněnou žádost uchazečovu, uplatněnou při podání přihlášky o přidělu. Celkové snížení nesmí přesahovati 50% přejímací ceny.

Jak se bude platit za přidělené domky? Před odevzdáním domku musí přidělec zaplatiti nejméně 10% přejímací ceny a výlohy v hotovosti. Přednostním uchazečům podle zák. 255-46 Sb., vojenským a válečným poškozeným může FNO na jejich odůvodněnou žádost, uplatněnou v přihlášce o přidělu, povolití uhrazení této části přejímací ceny převodem z vázaných vkladů svých, své manželky (družky) a nezletilých dětí, žijících s ním ve společné domácnosti, a to až do výše částek prostých dávky z přírůstku na majetku, anebo zprostředkováním úvěru u peněžního ústavu k peněžního ústavu k tomu oprávněného.

Reemigrantům může FNO k zaplacení přejímací ceny povolití přiměřenou lhůtu, nejdéle do převodu jejich majetku zanechaného v cizině.

Na zaplacení přejímací ceny, která zbude po zaplacení uvedených 10%, zprostředkuje FNO přidělici, bude-li třeba, úvěr u peněžního ústavu. Úvěr u peněžního ústavu bude umořen ve lhůtě, na níž se dohodne přidělec s peněžním ústavem. Tato lhůta nemá být kratší než 10 roků.

Upozornění reemigrantů z Volyně! Reemigranti z Volyně, kteří jste zanechali svoje majetky v SSSR, žádejte v žádostech o přidělení domku do vlastnictví, aby po vás FNO nežádal za přidělený vám domek žádné splátky tak dlouho, dokud nedostanete náhradu za majetek zanechaný v SSSR. Ve svých žádostech odvolte se na toto nařízení, a to: odst. 4 § 19 vládn. nařízení č. 163 ze dne 2. září 1947 o přidělu konfiskovaných rodinných domků.

Komu budou rodinné domky přiděleny? Rodinné domky budou přiděleny těm uchazečům z řad reemigrantů z Volyně, kteří splní níže uvedené podmínky. Uchazeč se musí vykázat těmito doklady:

1. opčním osvědčením (pořídte si soudně ověřený opis),
2. potvrzením o tom, že jest osobou české, slovenské nebo jiné slovanské národnosti (vydá MNV anebo Svaz Čechů z Volyně, vaše odbočky),
3. potvrzením o národní a státní spolehlivosti (vydá MNV),
4. výpisem z rejstříku trestů (vydá státní zastupitelství v Brně po zaslaní žádosti na tiskopisech, které dostanete u SČZV),

5. oddacím listem (uchazeč nesmí být svobodný).

6. potvrzením o tom, že rodinní příslušníci uchazeče nejsou národnosti německé nebo maďarské a jsou soudně bezúhonní a státně spolehliví (vydá MNV).

7. dokladem o tom, že nemá jinde vlastního bytu, nebo že se ho vzdá pro případ přidělení domku.

8. je-li uchazeč národním správcem, musí předložit vyúčtování za dobu národní správy a prokázat, že zaplatil nájemné za celou dobu užívání domku.

9. dokladem o tom, že uchazeč nejpozději ode dne 1. 4. 1947 má společně se svou rodinou bydliště v domku, o jehož přiděl žádá a že

10. má v místě, kde je domek, nebo v okolí stále řádné zaměstnání.

11. dokladem o přednostním právu, jde-li o přednostního uchazeče podle zák. 255-46 Sb.

Kromě toho bude muset uchazeč předložit doklady na domek, o němž žádá. O tom, jaké to mají být doklady a kde je dostane, bude informován MNV.

Komu bude přidělen domek, žádá-li o něj více osob?

Žádá-li o přiděl domku v pohraničním území více jeho dosavadních uživatelů, dostane domek přednostní uchazeč. Není-li mezi nimi přednostního uchazeče, má nárok na domek reemigrant a potom všechny ostatní osoby.

Požádá-li o přiděl domku v pohraničí vedle dosavadního uživatele také přednostní uchazeč, který není uživatelem toho domku, přiděl se domek přednostnímu uchazeči, je-li jeho zaměstnání s hlediska hospodářské výstavby státu a v zájmu osidlovací politiky důležitější než zaměstnání dosavadního uživatele, jinak dosavadnímu uživateli.

Vládní nařízení ze dne 2. září 1947 č. 163 Sb. o přidělu konfiskovaných rodinných domků (přidělové nařízení pro rodinné domky) bylo v některých bodech pozměněno a doplněno vládním nařízením ze dne 15. 2. 1949 č. 32-49 Sb., z něhož informujeme naše krajané pouze o těch nejdůležitějších bodech.

Na návrh MNV může být uznán rodinným domkem také ten dům, který nemá, nehledě k obytným místnostem v podkrovní a suterénu, více než dva byty s příslušenstvím, i když roční nájemné z bytu anebo bytů převyšuje částky uvedené v § 2 vládní nař. 163-48 Sb. (6000 Kčs, jde-li o jednobytový domek, a 8000 Kčs u domků dvoubytových, v lázeňských a klimatických místech 8000 Kčs a 12.000 Kčs, a domek s byty, u nichž podlahová plocha obytných místností přesahuje 80 m²). Za rodinný domek může být uznán i takový dům, který je nedostavěn nebo poškozen, dá se však uvést do stavu obyvatelného.

Základní cena domku.

1. U domků přidělovaných osobám, které jsou zaměstnanci v soukromoprávním nebo veřejnoprávním pracovním (služebním) poměru nebo příjemci odpovědných (zaopatřovacích) platů nebo důchodů podle předpisů o veřejnoprávním sociálním pojištění nebo podle zákona 164-46 Sb. (invalidé, vdovy a pozůstalí) je základní cenou domku jeho odhadní hodnota za předpokladů, že tyto osoby nevykonávají povolání, které odůvodňuje přírůžku podle odst. 2 nebo 3.

2. U domků přidělovaných osobám, které provozují svobodné povolání nebo jsou drobnými výrobci, je základní cenou domku jeho odhadní hodnota, zvý-

šená o přírůžku ve výši 50%. Drobnému výrobci, který provozuje živnost v obci a pracuje v živnosti sám nebo nejvýše s jedním učněm, mohou osidlovací úřad a fond národní obnovy na návrh místního národního výboru v případech hodných zvláštního zřetele, zejména z důvodů osidlovací politiky, přírůžku zcela nebo zčásti prominouti.

3. U domků přidělovaných ostatním osobám je základní cenou domku jeho odhadní hodnota, zvýšená o přírůžku ve výši 100%.

Prokáže-li přídělc, kterému byla odhadní hodnota zvýšena o přírůžku z důvodu, že byl národním správcem živnostenského podniku, do 6 měsíců od doručení rozhodnutí o přidělu, že byl jako národní správce beze své viny odvolán a že se stal zaměstnancem podle odst. 1, mohou osidlovací úřad a fond národní obnovy na jeho žádost přírůžku dodatečně snížit.

Výpočet přejímací ceny.

Přejímací cena se vypočte ze základní ceny domku tak, že se základní cena upraví takto:

1. U domků přidělovaných: a) přednostním uchazečům podle zák. 255-46 Sb.,

b) vál. invalidům, vdovám a pozůstalým (zák. 164-46 Sb.).

c) reemigrantům (zák. č. 75-46 Sb.) se základní cena sníží podle míry jejich soc. potřebnosti o 10% až 25%, nejde-li o osoby uvedené pod č. 5.

2. U domků přidělovaných přednostním uchazečům podle zák. 255-46 Sb. může být základní cena snížena až o 50%, jsou-li jejich hospodářské poměry mimořádně tíživé, zejména byla-li by přejímací cena pro ně neúnosná.

3. U domků přidělovaných osobám hodným zvláštního zřetele může být základní cena snížena až o 50% na třetí a každé další dítě, které není starší 14 roků a o něž skutečně pečují.

4. U domků přidělovaných osobám, které pobírají odpočívne (zaopatřovací) platy, po případě starobní nebo vdovský důchod z veřejnoprávního pojištění, a přesídlily nebo přesídlí do pohraničního území do oblasti nedostatečně osídlené, sníží se základní cena o 50%.

5. U domků přidělovaných osobám, jejichž majetkové a rodinné poměry odůvodňují určený přejímací ceny vyšší částkou než je základní cena domku, zejména osobám podléhajícím dávce z majetku nebo osobám, u nichž přesahuje daní podrobený důchod, daní podrobená mzda, základ daně živnostenské, po případě jejich součet za kalendářní rok, který předchází rok, v němž bylo vydáno rozhodnutí o přidělu domku, 120.000 Kčs, může být základní cena zvýšena až o 25%.

Úvěr zprostředkovaný fondem u peněžního ústavu se umožní ve lhůtě, kterou sjedná přídělc s peněžním ústavem. Roční anuity mají být zpravidla stanoveny tak, aby nepřevyšovaly řádně vyměřené roční nájemné z celého domku, a zvýšily-li se základní cena podle shora uvedeného odst. 5, roční nájemné zvýšené ve stejném poměru jako základní cena, nejvýše však o 200%, leč by přídělc souhlasil s vyšší anuitou. V anuitě stanovené při uzavření zápůjčky musí však být obsažen nejméně jednoprocentní její úmor. Fond udělí souhlas, aby pohledávky z poskytnutého úvěru byly zajištěny vkladem zástavního práva v pozemkové knize na přidělenou nemovitost ve prospěch peněžního ústavu.

Blahopřání. Naše drabá maminka Marie Skučková, bytem Králíky 5, dožila se 9. března 1949 60 let svého věku. Do dalších mnoha let Vám přejeme hodně zdraví a spokojenosti. — Rostislav a Soňa, děti.

Pátrám po svém bratru Vladimíru Jachnovi, lékaři, který byl od 1. 5. 1942 do 1. 3. 1943 vězněn Němci ve vězení v Rovně na Volyni a pravděpodobně byl popraven. Jakoukoliv zprávu zašlete na adresu dr. O. Jachno, Milevsko, anebo Svaz Čechů z Volyně. Zatec.

Míla Vondráčková mezu bývalou svou spolužačku ze Zdobunova na Volyni Jarmilu Kholovou, která se nachází nyní na Zatecku. Necht' se ohlásí na adresu: Míla Vondráčková, Víkřovice č. 24, u Šumperka.

Celestyna Peterková, Jedlová u Poličky 282, hledá Josefa Maška nebo jeho syny Václava nebo Vladimíra a Václava Macáka, všichni z Bělohručky, okr. Dubna, na Volyni. Zprávy podejte urvchleně!

Budujeme sociální fond

Na svatbě p. Vozata Jenika z Mladé se sl. Helenkou Maronířovou z Liběšic bylo vybráno na podnět p. Vl. Grindlera 1365 Kčs na soc. fond. — Všem štědrým dárcům vřele děkujeme a přejeme novomanželům hodně štěstí.

Na svatbě Miroslava Svobody se slečnou Věrou Chomickou z Dol. Chobolic bylo vybráno 2530 Kčs. — Jménem všech potřebných děkujeme štědrým dárcům a přejeme novomanželům hodně spokojenosti a štěstí.

Na svatbě p. Pavla Rampase z Bezděkova se sl. Lydií Svitkovou bylo vybráno na podnět p. Vlad. Svitka ze Zalužic 2100 Kčs na soc. fond. — Děkujeme všem milým dárcům a novomanželům hodně štěstí na společné cestě.

Alex. Hloušek, Mikulášovice 259, nám zaslal 2400 Kčs jako sbírku ze svatby. Vzdáváme tímto srdečný dík všem štědrým dárcům a přejeme novomanželům hodně štěstí na společné cestě.

Na svatbě Alex. Janody se sl. Annou Kynštovou bylo vybráno na podnět pp. Jos. Kováře, Václ. Kynšta a Hlaváčka z Prahy 2200 Kčs., za což vzdáváme touto cestou všem dárcům srdečný dík a přejeme novomanželům hodně spokojenosti.

Na křtinách syna Mirka manželů Josefa a Olgy Klabanových v Nulbově byla provedena na podnět Vl. Burše z Dol. Sukolomu sbírka, která vynesla 1340 Kčs. — Vřele děkujeme všem dárcům a novokřtenci přejeme hodně zdraví.

Na svatbě p. Alex. Limharta se sleč. Antoninou Hamáčkovou v Čejkovicích byla provedena sbírka na podnět pana Josefa Sedláčka, která vynesla 3500 Kčs. Děkujeme všem štědrým dárcům a přejeme novomanželům hodně spokojenosti a štěstí.

Na křtinách u Josefa Vorecha v Rudíkově, okr. Krnov, bylo vybráno na podnět Vlad. Klabana z Radkova a pi Marie Svobodové z Rudíkova 1.200 Kčs na podporu vdov a sirotků. Všem dárčům vyslovujeme za lidumilný skutek prokázány vdovám a sirotkům po svých spolubojovnících vřelý dík a novokřtanci Mirkovi přejeme hodně zdraví a rodičům hodně radostí!

Prosíme krajana, který nám dal k uveřejnění v rubr. „Vzpomínáme“ foto bratří Vladimíra a Josefa Malhausových, aby se přihlásil s udáním své adresy ústně nebo písemně v naší redakci, Zatec, nám. dr. E. Beneše. Ve svém zájmu nechť tak učiní urychleně.

Dopisy čtenářů

Z Českého Dubu.

Jako čtenářka Věrné stráže čtu pozorně o životě a zájmech našich volyňských krajanů, roztroušených po celém území republiky, našim druhům domově. Každý čtenář ví, jak žijí a pracují naši krajané usídlení a zabezpečení, ale málokdo se zajímá o to, jak žije skupina osamělých Volyňských v Domově pro přestěhovače v Českém Dubu. V těchto řádkách chtěla bych napsat několik slov o našem životě.

Z původního počtu 42 volyňských mužů a žen zůstalo zde k dnešnímu dni pouze 16, část byla přesídlena na Moravu do Sokolnice a asi 6-7 odešlo na věčnost.

Jsmo díky ministerstvu sociální péče zaopatřeni všim a v nutných případech i osazením atd. Většina po dlouhém životě, plném trudu a nesnázi, našla zde dobrý výměnek, je zde klid, pořádek, vzorná čistota a nemocní mají dobré ošetřování. Bohužel nejsou všichni chovanci na stejné úrovni, je z nich 30% analfabetů!

Ten, kdo nedostává důchodu (a je jich většina), dostává kapesné: muži 100 Kčs měsíčně, ženy 50 (proč pouze 50?). Tak jsme celkem spokojeni, až na tu naši opuštěnost. Snad všichni jste zapomněli, že kdysi živoří hrstka lidí nemajících svůj domov?

Ale přece na nás někdo upřímně pamatuje. Je to odbočka Svazu Čechů z Volyň v Praze, a touto cestou chci vzdát za naši malou rodinu díky těm, kdo se o nás starají.

Při návštěvě bratra předsedy pražské odbočky byli svoláni všichni volyňští krajané, které jsem br. předsedovi představila a referovala o jejich životě a zájmech a každý přednesl mu svoje přání a stížnosti. Srdečně mu děkujeme i za dárky, které nám způsobily hodně radosti.

Mám úmysl, napsat více o našem Domově a doufám, že SČZV si také na nás někdy vzpomene, bylat to první oficiální návštěva naší tak velké a silné organizace.

A nyní přejeme mnoho zdaru v další práci pro dobro našich krajanů. S krajanským pozdravem

Levícká-Nováková.

Hlídky volyňských záložníků

Volyňští Čechové — legionářské průkazy

MNO Kleg rozděluje volyňské Čechy, kteří sloužili v čs. zahr. vojsku v Rusku, do dvou kategorií:

1. Volyňští Češi, kteří se v r. 1914 dobrovolně přihlásili a sloužili v čs. družině, později většinou u 1. střel. pl. M. J. Huši a ve Zborovské brigádě, účastníci bitvy u Zborova, kteří setrvali dále v legii a sloužili v den převratu, t. j. 28. října, mají všechna práva, plynoucí ze zákona č. 462-1919 Sb. a vlád. nař. č. 151-1920 Sb.

Po Zborovu mrozí z nich dostali dovolenou, z níž se nevrátili ke svým jednotkám, někteří odešli z legií, když bylo oznámeno, že legie odjíždějí do Francie. Tito byli po dvouměsíční nepřítomnosti u útvarů ze seznamu vyškrtnuti. U těch, kteří předložili písemné doklady, že byli kanceláři újezdného vojenského náčelníka demobilisováni nebo superarbitrováni a propuštěni do zálohy, jest považovati toto ukončení služby za řádné propuštění a nabývají tím všech legionářských práv.

Ti, kteří neprokáží řádné ukončení

služby, které vyžaduje vlád. nař. č. 151-1920 Sb., nesplňují podmínky zákona č. 462-1919 Sb., neboť nesplnění i jediné podmínky je překážkou pro přiznání charakteru legionáře.

2. Druhou kategorií volyňských Čechů jsou „Ruští branci“. To jsou volyňští Češi, kteří jako ruští občané sloužili v carské armádě a do legií byli v letech 1915-1916 převedeni. Tito, i když sloužili v legionářských jednotkách, zůstávali ruskými branci a je nemožno je považovati podle zákona za legionáře. Charakter legionáře jim nepatří a na žádost jim může být kanceláři čs. legií vydáno potvrzení o tom, od kdy do kdy a v které legionářské jednotce konal službu. Toto potvrzení nezakládá nároku podle zák. č. 462-1919 Sb. Ti z ruských branců, kteří setrvali v čs. zahraničním vojsku po rozpadnutí carské armády, t. j. po 28. únoru 1918 a sloužili i v den převratu, t. j. 28. X. 1918, splňují všechny podmínky zákonem stanovené a mají nárok na charakter legionářů.

Připravujeme letní rekreaci

Svaz bojovníků za svobodu otevírá již v květnu letošního roku zotavovny pro své členy. Po nové úpravě může letos poskytnouti rekreační péči ve zvýšené míře za podmínek výhodných všem, kteří potřebují zotavení svého zdraví a odpočinku k další práci.

Aby naše zotavovny mohly co nejlépe sloužit svému účelu, budou rozděleny tak, že ozdravovna ve Valči u Karlových Varů bude vyhrazena toliko invalidům obojího pohlaví. Ozdravovna ve Valči jest pro invalidní péči vhodně umístěna. Nachází se v prostorném, krásném zámku, dobře vybaveném, uprostřed rozsáhlého parku se vzácným stromovím. O klid a pohodlí jest zde dobře postaráno.

Pro naše matky s malými dětmi vyhradili jsme ozdravovnu Větrov u Aše. Ozdravovna Větrov jest umístěna v mírně vlnitém terénu, obrácena po celý den k sluneční straně. Ubytování jest zde dobré, dostatek volného místa a velká zahrada poskytuje dětem příležitost k volnému pohybu: k hrám, procházkám atd. Jest zde bazén ke koupání a možnost k četným vycházkám do blízkého okolí.

Pro ostatní naše členy a jejich dospělé

rodinné příslušníky zajistili jsme pobyt v horské chatě Jizerka ve výši 1000 m n. m. v Jizerských horách s překrásným pohledem na Krkonoše, stanice dráhy Horní Polubný.

Rekreačním střediskem naší školní mládeže zůstává horská chata Janov u Jablonce nad Nisou, ve výši 800 m n. m. V měsíci červenci a srpnu bude zde uspořádán tábor „Slovanské družby“ za účasti mládeže ze zemí slovanských lidových demokracií. Pro svoji krásnou polohu jest tato zotavovna k tomuto účelu velmi příhodná.

O pobyt v některé z těchto našich zotavoven možno žádati už v měsíci dubnu, případně i v březnu na tiskopisech, které vydalo ústředí. Denní pobyt pro člena jest 80 Kčs, členům sociálně slabým možno poskytnouti pobyt se slevou až za 55 Kčs. Denní pobyt dítěte do 12 let se platí 50 Kčs, u dětí potřebných se poskytuje též sleva až do 30 Kčs. Invalidé mají pobyt v zotavovně zdarma, neboť náklad spojený s jejich rekreací hradí za ně úřad pro válečné poškozené. Podobně i vdovy, pokud mají důchod od státu zaopatř. úřadu a nemají jiného příjmu, mohou získati pobyt v zotavovně bezplatně.

**Rozumné hospodaření
s půdní vláhou**

**Jak zajistit nejvyšší a nejlevnější
výrobu jakostní píce**

—db— Pětiletka počítá s podstatným zvýšením živočišné výroby, což ovšem předpokládá správnou a dostatečnou výživu dobytka po celý rok. Ta však není myslitelná bez důkladné úpravy pícninářského plánu a správného krmení. Jedním z neúčinnějších prostředků je zařazení jetelotravních a vojtěškotravních směsí, neboť nám dodají vysoké a jisté výnosy jakostní píce, hlavně sena pro zimu. Zatím co čistý červený jetel dá průměrně 60 q sena, dosáhneme u jetelotravních směsí průměru 100 q, a dokonce bylo docíleno i 160 q z 1 ha. Tyto směsi mají mnohem spolehlivější výnos a snášejí také lépe suchu i holomrazy, neboť síť jemných kořinek činí půdu jímavější pro vodu a vzdornější proti suchu. Tím nám jetelotravní a vojtěškotravní směsi pomáhají i v boji proti suchu. U nich však musíme ocenit ještě jiný účinek, t. j. ozdravení a odplevelení naší přebilnavné půdy, kterou tyto směsi obohatí humusem. Sovětská věda věnovala této otázce velké úsilí a dosáhla mimořádných úspěchů, neboť se jí podařilo osetím stepních oblastí jetelotravními směskami dosáhnout přeměny těchto neúrodných stepí v dobrou úrodnou půdu. Při dnešním nedostatku pracovních sil má jisté nemalý význam také ta skutečnost, že tyto směsi jsou 3—4leté a dočasné polní louky 5—6leté. Tím se ušetří mnoho práce s každoročním oráním, obděláváním a setím. Vysoké výnosy kvalitní píce nám zlevní výrobu mléka a masa, a budou tedy i jednou z cest, kterou lze dospět k zvýšení výrobnosti v zemědělství. Konečně se při zkrmování jetelotravních a vojtěškotravních směsí neplytvá bílkovinami v takové míře, jako při krmení čistým porostem mladé vojtěšky nebo červeného jetele.

K pěstování těchto směsí nás letos ještě nutí nedostatek červeného jetele, který bude nahrazen, a to velmi vydatně, jednak jetelotravní a

vojtěškotravní směsí, jednak vojtěškou.

Proto také pětiletka snižuje plochu čistého porostu červeného jetele na polovinu ve prospěch těchto kultur. Mimořádný význam mají též jetelotrávy a dočasné louky v dnešní době při náhradě živin. Snesou totiž přechodný nedostatek hnojiv, a to proto, že vzdušný dusík, poutaný jetelem, přijde k dobrou kravám, takže v prvních letech se dobrý výnos píce udrží, zejména pak, je-li v jetelotravní směsi zastoupen v dostatečné míře štírovník obecný. Jetelotravní a vojtěškotravní směsi možno dobře zařadit do osevního postupu, takže se střídají s tříletým polařením. Jetelotrávy jsou zvláště vhodné na pozemcích těžších, s dostatkem spodní vláhly, vojtěškotravní směsi pak zase na půdách propustných, středních a lehčích.

Podle zkušeností je universální travinou krmiva luční, a to jak s hlediska stanovištního, tak i s hlediska zvyšování výnosů i jakostní píce. Ve vyšších a drsnějších polích se zvláště osvědčil bojíněk luční. S červeným jetelem je velmi dobře zladen jilek anglický. Ve směsích vojtěškotravních se velmi dobře uplatnily krmiva luční, bojíněk, ovšík vyvýšený, lipnice úrodná, srha laločnatá a ovšík žlutavý. Velmi dobrých úspěchů bylo docíleno setím jetelotravních a vojtěškotravních směsí bez krycí plodiny, při čemž dostaneme v roce výsevu ještě dvě dobré seče.

Ačkoli jsou v mnohých oblastech příhodné půdní podmínky pro pěstování vojtěšky, pěstuje se tam červený jetel. Přednost však nutno dát vojtěšce, neboť jednak poskytuje ranou a výnosnou píci na zeleno i dobré seno a jednak — jak bylo již řečeno — vzdoruje dobře nepohodám, suchu i vymrznutí. Proto je nutno všemožně působit k rozšíření této pícniny ve všech vhodných oblastech. TMZ

Starou zkušeností, že včasná jarní setba vede k rychlému vzklíčení a dobremu zakořenění rostlin, je nutno se řídit letos více než kdy jindy. Ale nejen úsporné zacházení s půdní vláhou při jarních polních pracích je příkazem pro letošní předjaří a jaro, je třeba také učinit vše, aby všech zdrojů vláhly bylo co nejintenzivněji využito k zavlažování zemědělských pozemků. Proto také opatření tohoto druhu byla zařazena mezi naléhavé krátkodobé úkoly místních zmocněnců pro urychlení jarních zemědělských prací.

Jaké jsou možnosti k zužitkování jarní vláhly k podpoře vegetace zemědělských rostlin? Povšehně vzato, nehledě k zvláštnostem daným místním útvarem krajiny, je si třeba především povšimnouti pozemků na svazích, kde voda rychle stéká, takže nevnikne do půdy. Zde poslouží příčné přerušení stružek a strží, aby voda tak rychle nestékala, nýbrž se zdržovala a rozlévala do polích, luáků a lesích. Voda z jarních dešťů a z tajícího sněhu odtéká zpravidla do potoků a jimi do řek. V letech s hojnými sněhovými a dešťovými srážkami je to zjev celkem přirozený. Letos však je třeba učiniti opatření, aby voda dešťová i z tajícího sněhu byla pomocí rozváděcích stružek, příp. zřízení zeminic hrázek rozváděna na pole, louky, pastviny, do lesů, rybníků a nádrží. Stejně tak možno vodu ze silničních příkopů a z drenážních odpadů použít k zavlažování níže položených zemědělských pozemků.

Na mnoha místech na našem venkově se setkáváme s nepoužívanými rybníky, z nichž voda byla již před lety vypuštěna. Je to jedna z velkých chyb minulosti, kdy jsme se velmi často nerozumně zbavovali těchto přírodních rezervárů vody a vláhly. Tuto chybu nutno neodkladně napravit okamžitým jimáním dešťových a sněhových vod do těchto rybníků, pokud to není znemožněno vážnými překážkami. Všude, kde je to jen možno, zakládáme prozatímní nádrže a rybníky na všech vhodných místech v každé obci.

Mnohotvárnost naší krajiny připouští ještě řadu dalších technických zásahů k účelnému využití jarní vláhly. Zde záleží především na iniciativě místních zmocněnců, aby dovedli opatření k zužitkování jarní vláhly přizpůsobit lokálním poměrům. Každý zemědělec, každý občan je povinen, aby svým nápadem, svou radou přispěl k tomu, aby letošní jarní zdroje vláhly byly co nejhospodárněji zužitkovány. Mnozí zemědělci tyto zásahy již na svých pozemcích dělali dříve. Dnes jde o to, zevšeobecnit opatření, která se dříve dělala jednotlivě, k prospěchu celku.

Naklad. českých zemědělců Brázda, Praha II, Opletalova 3, vydalo ve sbírce Rádce zemědělce jako sv. 93. odbornou knihu Ing. Antonína Dezorta: *Dispoziční úpravy zemědělských staveb*. Spisek ukazuje správné cesty vedoucí ke zdravému vývoji zemědělského stavitelství. Autor v knize řeší vnitřní stavební uspořádání zemědělských usedlostí od 5—30 ha. Názornost zvyšuje 19 autorových náčrtků. 48 stran. 24 Kčs.

Svět

Olympiada Čechů z Volyně

Po svém návratu do vlasti naši volyňští krajané nijak nezahálejí. Jak na pracovním, hospodářském poli, tak na poli kulturním se osvědčují jako velmi dobří pracovníci a stávají se tak hybnou silou pokroku v těch krajích, kde se usadili. Důkazem toho byla také loňská olympiada lidového umění a tvorby volyňských Čechů, která se konala v Zatoči. Pravda nebylo vše ještě dokonalé. Byl to však první smělý a pozoruhodný pokus, který se plně podařil. Bylo probuzeno dřímavé tvůrčí nadšení a síly volyňské mládeže a byl vzbuzen zájem o její kulturní činnost. Ukázalo se, že volyňští mají co říci a že nám to povědí. Jejich budovatelství život na Volyni, jejich utrpení ve spárech nacismu, jejich obrovská účast v našem osvobozenéckém boji, jejich návrat do vlasti, to vše jsou mohutné podněty, které probudily dřímavé síly. A touto svou činností se volyňská mládež zapojuje do celostátní soutěže tvořivosti mládeže, do níž přináší své kladné hodnoty.

Na letošň jaro, na konec dubna nebo na počátek května připravuje se druhá olympiada volyňských Čechů, na níž budou opět zastoupeny zpěv, hudba, tanec, recitace a jako novinka řečnická soutěž. Tato olympiada se bude konat pod heslem „Slované na cestě k socialismu v boji o mír“.

Vítáme tento nový významný podnik našich volyňských krajanů, kteří jím ukazují, že správně chápou svůj úkol ve vlasti. A zároveň se tím ukazuje, jak naši krajané, navrátilivši se do vlasti, přinášejí našemu kulturnímu životu mnohý cenný podnět a zkušenost.

-o- (Československý svět, 19. III. 1949.)

Soutěž lidových řečníků

Jak jsme se již zmiňovali, novinkou na naší druhé olympiadě lidového umění a tvorby buac soutěž lidových řečníků. Uznáváme jistě všichni, že mluvit — a dobře mluvit — je velké umění. Uznáváme to zvláště při různých slavnostních příležitostech, kdy se na tribuně střídá dlouhá řada řečníků — a posluchačům dochází trpělivost. Krátce, výstižně, pouťavě a účinně předněst hodnotný projev by mělo být snahou všech, kdo častěji nebo jen příležitostně vystupují před veřejností ať z titulu svého postavení či funkce, nebo jenom proto, že si myslí, že mají také co říci. Je nesporným faktem, že je nejdůležitější to — co říkáme. Mnohdy ale způsob, kterým přednášíme dobrou věc, snižuje její hodnotu a uškodí spíše, než prospěje. Také je třeba brát v úvahu okolnosti, za nichž k projevu dochází, a prostředí, které mu naslouchá. Ostatně každý z účastníků této soutěže bude mít jistě za sebou již nějakou tu zkušenost a své poznatky, které prospějí nejen jemu samotnému, ale i ostatním zúčastněným a posluchačům.

Podmínky soutěže řečníků jsou poměrně těžké. Každý přihlášený dostane 3 témata ve 3 slovanských řečích (dle vlastní volby). Na každé téma připraví pětiminutový projev. Tyto písemné projekty zašle předem soudcovské komisi, která je ohodnotí po stránce formální a obsahové. Při soutěži pak přednese a obsahově. Při soutěži pak přednese povinně český psaný projev a jeden další v některé slovanské řeči opět dle vlastní volby. Pouze ve sporných případech může komise předat o přednesení ještě dalšího projevu.

Věříme, že tyto těžkosti neodradí a naopak přilákají řadu našich schopných lidových řečníků, kteří se jistě přičiní o zvýšení úrovně krásného kulturního podniku, jakým bezpochyby naše druhá olympiada lidového umění a tvorby bude.

Zatecké hudební středky

Tyto pravidelné hudební večery, zahájené na podzim v Divadélku výtvarné výchovy, kde účinkovalo Smetanovo kvarteto a violončelista Krupička a slečna Glancová, virtuoska na klavír, nyní pokračují dvěma večery ze skladeb Bedřicha Smetany a jedním večerem Chopinovým. Tento večer bude první středa v měsíci dubnu v aule reál. gymnasia. Po úvodním proslovu profesora A. Vaníše četné ukázky z díla tohoto polského národního skladatele zahraje mistr Jar. Sauerstein.

16. dubna bude uspořádán jako pátá hudební středa opět Smetanův večer, na kterém mimo klavírní a píšťkové skladby bude provedeno trio g moll, ve kterém náš velký skladatel vyjádřil vzpomínky na dětství své milované dceryčky Bedřičky a na její smrt, která drtivou silou bolesti dolehla na nitro Smetanovo. Toto dílo provedou pp. Slavík, Eck, Svoboda.

Naše město má zdatné a plně umělecké, kteří chtějí udržet hudební život v Zatoči v pravidelném chodu. Jejich snaha niksi býti v souladu s účastí obecnosti, které jistě věnuje tomuto snažení náležitou pozornost.

Ing. Alois Červín:

Koliňák na Volyni

Vzpomínky na Volyn (Pokračování)

Ale cítím, že jsem dlužen čtenářům povědět něco bližšího o volyňských Čechích. — Velké stěhování na Volyn začalo před rokem 1870, když Palacký a Rieger dříve na všeslovanském sjezdu v Moskvě vyjednali u ruských úřadů stěhování většího počtu Čechů na Volyn. Oba čeští politikové chtěli tak na Volyni dirigovat vystěhovalectví, které dosud směřovalo do Ameriky. Ruské úřady vřaly české vystěhovalce nejen jako dobré dělníky, nýbrž i jako protiváhu vůči Polákům: Češi byli pokládáni za živel nábožensky svobodomyšlný, kdežto ohnivý polský katolicismus pokládal Rusové za nebezpečný. Snad již předem Rusové dali najevo, že by jim bylo jen mile, kdyby se Češi vzdali katolictví a po případě si založili vlastní církev. Je aspoň nápadné, že mezi vystěhovalci, kterých bylo několik tisíc, byli tři bývalí katolické kněží. Ruské úřady nejdříve k pokusům volyňských Čechů o založení vlastní církve jenom přihlížely, ale když tyto pokusy nikam nevedly, oznámily Čechům, že mají na vybranou: buď přijmou pravoslaví a budou účastni všech výhod jako kdyby byli rodilými Rusy, nebo mohou zůstat katolíky či evangeliky, ale pak budou účastni jen nevýhod, asi jako Poláci. Velká většina Čechů kapitulovala a přijala pravoslaví. Soudím, že si tuto změnu církevní příslušnosti usnadnila představa, že katolictví a pravoslaví je věroučně skoro stejné. Kromě toho myslím, že byli unaveni bezvýslednými náboženskými hokusy pokusy.

Když po válce sovětsko-polské, která následovala takřka bezprostředně po světové válce v letech 1914—1918 připadla větší část Volyně k Polsku, změnila se náboženská situace. Poláci pochopitelně více přáli katolicismu a proto rádi viděli zájezdy českých katolických kněží na Volyn, od nichž čekali, že převedou volyňské Čechy zpět ke katolictví. Jenže volyňští krajané, třebaže zvlášť stoprocentně pravoslavně nesmysleli, se teď pravoslaví drželi, neboť se obávali, že přestoupením ke katolíkům byli by poplštěni. Měl jsem tak jako kazatel v rámci pravoslavné církve mezi krajanými volyňskými, jejichž počet se zvýšil asi na 40.000, velmi těžkou a nebezpečnou úlohu, ale byla mně usnadněna jejich náboženskou snášlivostí. Mluvil jsem prostě nábožensky a snášešlivě a lidé byli spokojeni. Mimoto jsem ve svých odpovědích a večerních přednáškách mluvil o děje Masarykově, o kulturním životě v naší republice a i to se lidem líbilo. A měl jsem štěstí, že jsem obvyklejší při těchto přednáškách neměl policejní asistenci. Takové přednášky jsme improvisovali podle okolností, jak to čas dovolil. Mám na ně mile vzpomínky.

(Pokračování)

S bolestí v srdcích vzpomínáme památku našeho drahého manžela, syna a otce Vladimíra Šlegra, který padl v boji s Němci u Budapešti ve vsi Holka-Chimz dne 7. 12. 1944. Již plné čtyři roky uplynuly od doby, kdy jsme tě ztratili, ale ve vzpomínkách žiješ s námi stále, neboť tvůj obraz zůstal hluboko v našich srdcích. — Manželka, syn a rodiče.

Dne 15. října 1944 padl náš jediný syn Vladimír Knop ze Spakova na Volyni, nar. 3. 3. 1923. Nechtě je mu země slovenská lehkou a láska k vlasti, za její svobodu obětoval svůj život a dobré své srdce, nám všem příkladnou! Odpočívej sladce, náš hrdino, my na tebe nikdy nezapomeneme! Kdož jste ho znali, vzpomeňte s námi! — Rodiče a přátelé.

*

S hlubokou bolestí v srdcích vzpomínáme, že dne 27. března 1944 odešel navždy náš drahý Jaroslav Kubista, nar. 1. V. 1923 v Novostavcích u Rovna. Padl jako příslušník 1. čs. arm. sboru v SSSR. Budiž ti země lehkou a spánek v ní sladký! Kdož jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku. — Vzpomínají rodiče, bratr s rodinou.

A. Hřibovská:

Vzpomínáš, matko...

Jak těžko musí býti matce, nocí zlou, vzpomínat na zoufalé boje pod Duklou a na ránu, jež dopadla jak mlat, když její syn v tom tvrdém boji pad'. Dodnes ten obraz krev jí v žilách stíná. V něm stokrát vidí padat k zemi syna, v něm stokrát prožívá dítěte svého skon a srdce poplašeně jí buší jako zvon. Vždyť necítila její duše smutná jak velice ta oběť byla mutná, aniž by v těžkém bolu věděla, že k vítězství svou rukou přispěla. Až do dna souzeno jí hořký kalich píti, by milé svobody na louce vzrostlo kvítí, by v poli stříbrném zazářil český lev a písní vítězných se rozezvucel zpěv. Co prožívalas, matko, ví jen dobré nebe, jež tuším, často naslouchalo Tebe chvějícím rtem prosící noční tmou za život syna, vřelou modlitbou. Pak přišla rána — podřátý pad' květ, jenž rost' pro šťastný zítřek, lepší svět a život, který moh' být plný krás, jak slabý plamének ve větru války zhas'.

Vzpomínáš, matko, jak Tě radost hřála, když po prvé jsi v náručí syna brala? Jaký jsi měla sladký pocit lásky, když hladila jsi jeho jemné vlásky? Dát život synu — to je matky čest, však Tvoje čest dnes mnohem větší jest! V bolu s ho rodila, v bolu musela dát, byt' byl i jediný — a zdál se Ti tak mlád, tak plný života a radostného spěchu a chtěla jsi ho mít v svém stáří pro

[útěchu.

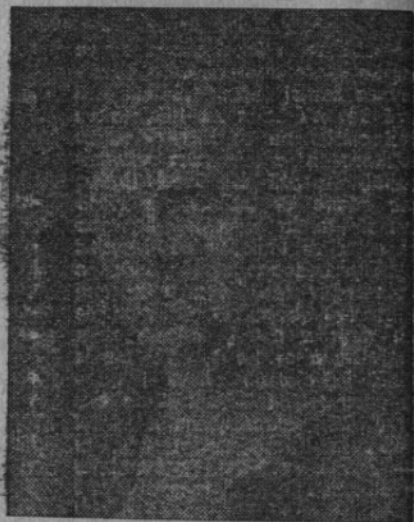
Ty, česká matko, cos jen starost znala, pokladem byl Ti - vším - a Tys ho dala. Snad tušila jsi, že se nevrátí! O matko! Kdo Ti ten dar zaplatí? Kdo zaplatí Ti každou chvíli zlou a každou noc v myšlenkách probdělou. Kdo odežene plné vidin sny? Kdo sluncem ozáří Tvé opuštěné dny? V těch snách Ty syna svého objímáš, pak budiš se — a prázdnou náručí máš. Ty dny jsou v hořkém žalu trávené, slzami páli oči znavené. Matičko! Jediný dnes dát Ti můžera lék, přijmi ho, prosím, je to vlasti vděk. Úctu a lásku naši sobě vem, kterou Ti dluží celá česká zem.

*

Oznámení. Hlubokým žalem sklíčením oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 19. 2. 1949 zemřel v Tuchofických náš drahý Nikifor Pantělejmonov, nar. 9. 2. 1874 v Hulči České. Pohřeb zesnulého se konal 22. 2. 49 z domu smutku na místní hřbitov. Odpočívej v pokoji a světle věčně necht' ti svítí! — Manželka, rodina Samolových a rodina Rajchertova.

*

Úmrtí. Hluboce zarmoucení oznamujeme, že dne 12. 3. 1949 po krátké těžké nemoci zemřela ve věku 67 let paní Barbora Veselá, reemigrantka z Českého Straklova u Dubna na Volyni. — Truchlící rodina.

Dne 29. března t. r. uplyne 10 let od doby, kdy nás navždy opustila naše drahá, nikdy nezapomenutelná dcera Marie Jirásková. Prosíme všechny, kdož jste ji znali, vzpomeňte s námi! Budiž ti země lehká! S bolestným srdcem na tebe vzpomínají rodiče a sourozenci Jára a Helenka.

Plné čtyři roky uplynuly od té doby, kdy navždy u Dukly dotlouklo dobré srdce našeho drahého Vladimíra Verneřa, nar. 23. 9. 1912 v Krupě-Hranici na Volyni. Drahý Vlado! Spi sladce věčný sen, necht' ti jest země lehkou! My na tebe nikdy nezapomeneme! — Truchlící matka, manželka, dcera a bratr.

*

Dne 26. února 1949 o 3. hod. ranní zemřela v Babičích ve věku 83 let Marie Vacková z Ulbárova na Volyni. Všem, kdož jste ji doprovodili na místo věčného odpočinku, touto cestou srdečně děkujeme. Děkujeme také pěveckému sboru ze Štěpánova za krásné zpěvy a otci duchovnímu taktéž ze Štěpánova za dojemný projev a vzpomínku na padlé hrdiny u Sokolova, Kyjeva, Bílé Cerkve a Dukly, neboť oni svými životy vystlali nám cestu k návratu do vlasti. — Za truchlící pozůstalé Antonín Vacek.

Antonín Špatenka

Průkopnická vesnice

Říkal také, že přijel do Ruska pěkně si požíti a ne tu za dva roky dřinou umřít. Ten les, to prý je uctivěný prales a hranice jeho snad prý ani nikdo nezná, dokonce ani ten správce, který je na tom velkostatku. Se severní strany sousedí prý les s lesem nějakého polského šlechtice, hraběte Leduchovského. Jak prý by také bylo možné z takového pralesa udělat pole. Přibližně je prý toho asi 750 morků. No a ještě nějaké jiné věci nám vypravoval.

— Jestlipak víš, jak se jmenuje ten člověk? Ze jsi se zapomněl zeptat, vid?

— dotazoval se Louda.
— I nezapomněl, počkej — rychle na to Volenc a počal si prohlížeti kapsy.
— Aha, už to mám — vytahuje jakýsi papír z kapsy. — Jmenuje se Karel Macek a pochází prý z Čáslavi.

— Macek — vyhrkla pani Pitrová. — Toho já asi znám. Slyšela jsem o něm, ještě když jsme byli v Čechách. Po je prý panečku pěkný ptáček. Ten je mazaný. Měl v Čechách velký statek, který prodal a připravoval se do Ruska. Je prý to velký mazanek, buďte na něj opatrní. To bude zcela určitě on.

A ihned pokračovala:
— Vidíte sami, jak on je mazaný, podle toho, že chce statek, budovy a pole, ale les ne. Bodejť on by milostpán se dřel a kácel v Rusku les. No budeme zítra vidět, jak pochodíme u toho advokáta. Když nám to tam dobře nedopadne, budeme hledat něco jiného. Vidíte, je sice chytrý, ale přece si myslím, že je hloupý, když opovrhuje lesem.

Čermák, který bedlivě naslouchal, nyní se také ozval:

— To on asi jistě neví, že když někdo prodává pole, že jsou obvykle hodně vymskaná a že jistě nebyly hnojeny mnoho let. Na druhé straně zase, když má člověk les, vykácí jej, upraví si jej na pole, tak nemusí hnojit třeba 15 let a bude mít úrodu pořád dobrou.

— Hoši — praví Linha — já si to nemohu ani představit. Neustále se o něm radíme a dokonce jsme již dali zálohu, ale to, co jsme koupili, jsme ještě ani neviděli. Kupovali něco, dokonce pro budoucnost, a nevidět to, to snad není ani možné. Ať je to les, nebo prales, přeci jen by bylo potřeba se na něj jít podívat. Ovšem nyní již nemůžeme nic jiného dělat a musíme čekat až do zítřka.

— Pak také si myslím, že když zítra bude u advokáta přítomna také sama pani majitelka, že si o věci promluvíme s ní. Jistě nám řekne, kolik bude požadovat za ten les a dost možná, když se o ní říká, že je to hodná pani, že nám dovolí, abychom se tam její podívali, než smlouvu podepíšeme.

— Víte — hlásí se o slovo pani Volencová — nerada vám do mužských záležitostí mluvím, ale toto se také týká nás žen a dokonce i našich dětí. To jistě znáte: více hlav, více rozumu. Musíme si uvědomit předem, že začátek jest všude těžký, tak i zde náš začátek za Volenci nebude jistě slabý. Toho jsme si však všimnouti všichni. Musíme odjedeme-li s sebou, bratry, jako jedna rodina, věřit, že dokážeme všechno. Toť je s tím pr-

4. pokračování.

lese. Ovšem, nesmíme se ukvapiti, ale zase nesmíme dlouho otálet. Sedětí tedy a v zahálce pojdati ten Boží dárek, to je hřích. Jak víte, peníze jsou kulaté, každým dnem jich ubývá, a tak bych já podle svého rozumu radila, koupiti třeba ten prales. Ta vzdálenost od města, to nám přece nemůže vaditi. Město samé nás přece živiti nebude. Musíme se spoléhati jen na naše tvrdé, české ruce.

Ten den a dlouho do noci naši průkopníci o ničem jiném nemluvili, jen a jen o lese a o zítřejším dnu. Dokonce téměř ani celou noc nespali. Nemohli se dočkat rána. Převalovali se na lůžkách se strany na stranu, a ráno, jakmile se rozednilo, oblékli se a začalo znovu radění.

Uvažovali o tom, mají-li se obléknouti do svých svátečních šatů, aby udělali na na majitelku dobrý dojem. Posléze se dohodli, že zůstanou ve starém oblečení, aby se raději pani Náhodská domnívala, že jsou opravdu chudí a prodala jim les lacino.

Všichni mužové a s nimi i šest žen a některé děti vykročili v devět hodin ráno levou nohou přes práh domu. Tato velká společnost ubírala se k Panenské ulici. Cestou počítali, kolik peněz mezi dohromady.

Když došli až k Panenské ulici, tu viděli, jak velký ruch je dnes v advokátní kanceláři. Mnoho Čechů přišlo též k panu Pinkasovičovi, aby podepsali smlouvu. Hovořili mezi sebou a světovali se jeden druhému, co, kde a mnoho-li koupil. Právě když docházeli k domu číslo 13, slyšeli příjžděti nějaký povoz. Ohlédli se a viděli, jak koník táhne vozík, ve kterém jako nějaký hrabě sedí krémář Herško. Herško se ukláněl na všechny strany, tvářil se příjemně. Vypadalo to v tu chvíli, jako by dělal nějakou přehlídku. Před domem advokáta vozka zastavil a Herško hbitě seskočil. Pozdravili se všichni navzájem. Podávali si ruce a tu Herško obrátil zrak zpět do ulice, kde právě přicházela nějaká mladší dáma. Herško, jako když jej přehne, rychle se omluvil a spěchal jí vstříc. Již z velké dátky smekal a usmíval se. Dáma byla vkusně oblečena, celá v černém a měla příjemný zjev. Odpověděla mu na pozdrav vřelým, měkkým hlasem. Herško galantně uchopil její ruku a dlouze poutěně jí polbil.

Vyměnili spolu několik ruských slov a pak volně kráčeli k domku advokáta. Před našimi průkopníky se dvojice zastavila. Opět spolu promluvili cosi po rusku, na to pak pani přistoupila k nim blízko a pravila:

— Zdravstviuje, Češi. Ažkoliv tato slova patřila dospělým, oči nespustila s dětmi, které měly ženy s sebou. Nejvíce zrak pani upoutal malý 4 a půl roku starý hoch, kterého pani Nováková držela za ruku. Pani se k němu sehnula a svoji jemnou rukou vzala chlapec za brádíčku a lbezně k němu hovořila:

— Ach ty charoš, ach ty charoš, malučký, jak se jmenuješ?

Chlapec se ale pani nestyděl a odvážně odpověděl:

— František Nováček.

Pani jej ještě jednou pohlédla a pak se i ona představovala, obrátila se k dospělým a pravila:

— Jsem Náhodská, vdova po vicegubernátorovi žitomjanském. Vitám vás Češi v naší ruské zemi a přeji vám, aby se vám zde velmi líbilo a abyste byli u nás hodně spokojeni. Mám ráda Čechy, jsou to milí a inteligentní lidé a proto ráda prodám jim svůj majetek.

Pani Náhodská dívala se při těchto slovech na pani Volencovou a Čermákovou a potom opět promluvila:

— Jak jste statečné, vy sympatické české ženy. Jste velmi odvážné, když chcete provázeti své muže do tohoto divokého prostředí a nebojíte se.

Po té popošla k pani Novákové a pravila:

— Dovoďte mně pani, abych toto vaše děťátko mohla vzít do náruči.

Pani Nováková, matka chlapečka, vzdvihla radostně malého Františka ze země a podávala jej pani Náhodské. Ta vzala jemně děčko do své náruče a počala chlapece líbat. Stále mu cosi ruský šeptala a přitom ji po tvářích kanuly slzy. V slzách přerývané nařikala:

— Já měla také chlapečka, který mně před rokem zemřel na záskrt a ty jsi mu malé kuřátko tak podobné.

Držíc Františka v náruči, stále si jej prohlížela, jeho podobu v obličeji. Když se trochu uklidnila, opatrně postavila chlapece na zem.

Všem bylo pani Náhodská velmi líto. Na první pohled získala jejich sympatie. Věděli již, že je to majitelka lesa a nyní nabyli přesvědčení, že ten les jistě od ní koupí.

Pani Náhodská byla by ještě u nich setrvala, ale v tom vyšel advokát z dveří a hluboce se jí uklonil, podával jí ruku a vyzval ji, aby vstoupila do kanceláře.

Pani Náhodská popošla sice ke dveřím, ale ještě se otočila a tázala se našich průkopníků, kde bydlí.

— U pana Jukla, ale ulici nevíme — odpověděla pani Volencová.

— Děkuji vám — odpověděla pani Náhodská — dovolím si vás tam navštívit.

Pozdravila pak všechny a vešla do kanceláře.

Okno z advokátní kanceláře bylo otevřeno, takže bylo slyšeti ven více hlasů, živě o něčem debatujících. Dokonce u okna objevil se pan Macek, kterého Volenc velmi dobře poznal, neboť si jej z krémy pana Oliče zapamatoval.

Průkopníci nevěděli, že les, nabizený jim Herškou, a les, kterým opovrhoval pan Macek, byl jeden a týž pozemek, náležející k velkostatku pani Náhodské. Teprve nyní, když uviděli celou tuto skupinu pohromadě, bylo jim vše nápadné. Neměli však času na dlouhé uvažování, neboť záhy se objevil ve dveřích Herško a zval je do kanceláře. Všichni vstoupili a protože jich bylo dosti, zaplnili tam celou místnost.

Pozdravili, a jakýsi muž, sedící za stolem, jim na pozdrav odpověděl. Zůstali státi, zatím co Herško vstoupil do druhé místnosti. Po chvíli vyšel s doktorem Pinkasevičem, který pozdravil rovněž průkopníky. Pak žádal svého úředníka, aby mu připravil plán majetku Bojarka, a vrátil se zpět do druhé místnosti.

Pisár hledal chvíli ve spisech, vyzval jakýsi papír, polepený plátnem, a položil jej na stůl, aniž by si někoho všiml.

Naši průkopníci přešlapovali natěně a v hlavě se jim honily různé myš-

banky, zda tam na ně něco nepřipravují. Uvažovali, že to nebylo rozumné, dávali tomu židovi zálohu bez jakéhokoli potvrzení, mysleli si, že by jim to mohl nyní zapřít.

Pán chtěl pronést svoje myšlenky hlasitě, když z vedlejší kanceláře vyšla paní Náhodská, příjemně se usmála, popošla ke křeslu, které jí písař nabídl, a u stolu usedla. Za ní šel advokát, Herško a naposledy pan Macek.

Macek všiml si Volence, pak ostatních průkopníků a pozdravil je „Nazdar!“

— Nazdar! — odpověděli mu všichni. Herško, jako pravý dohazovač, běhal od jednoho k druhému a stále cosi hovořil. Paní Náhodská si bedlivě prohlížela písařem podané jí listiny. Pak s ní advokát cosi rusky rozmouval, načež ona přikývla. Tu se advokát obrátil k průkopníkům a povídal:

— Zde přítomná paní Naděžda Náhodská prodává svůj velkostatek Bojarsku. Majetek skládá se z budov, pole, lesa a pastvisek pro ovce.

— K tomuto majetku náleží ještě mlýn, rybník, luka a krčma. Tento celý majetek prodává však majitelka bez jakéhokoli živého inventáře. Pozemků jest 400 morků u velkostatku a 600 morků lesa a pastvin. Cena za jeden morek jest 35 rublů.

— Platiti si přeje paní Náhodská ve dvou splátkách, a to při úmluvě jednu splátku zde u mne a druhou po provedení smlouvy u úřadu.

Dále obrátil se Pinkasevič k Herškovi a pokračoval:

— Vy, pane Herško, jako zprostředkovatel, požadujete 75 kopějek z morku a také ve dvou splátkách, že ano? Při úmluvě 50 kopějek a druhou splátku 25 kopějek při provedení. Ovšem výlohy s tímto prodejem nese strana kupující. To jest zaknihování, poplatky a ostatní.

— Poplatek u mne bude činiti 1 rubl a padesát kopějek z morku. Trhovou smlouvu přeje si však paní Náhodská v celku, na celý majetek.

Advokát po té odložil listiny na stůl a tázal se Čechů:

— Tak co, rozuměli jste dobře všemu, co jsem zde říkal. Já tak dobře česky nemám a tak vám rád vysvětlím vše, nač se mne budete chtít dotázati.

Všichni přikývli na souhlas, že jeho slovům rozuměli a že s tím souhlasí. Advokát pak ještě dodal:

— Co jsem vám zde řekl, vše jest pravdivé, neboť vám to může i zde přítomná majitelka potvrditi.

Paní Náhodská vstala ze svého křesla. Její obličej byl bledý a vážný, když lámaně česky promluvila k průkopníkům:

— Co vám zde říkal pan Pinkasevič, zakládá se na pravdě. Chci vám jenom říci, že tento majetek, který prodávám, patří již předkům mého zemřelého muže, který jej od nich zdědil. Můj muž byl Rus a já sama jsem Ukrajinka a pocházím z Poltavy. Nyní snad již víte vše, ale vzpomínám si, že pecci na jednu věc bych byla málem zapomněla. Jest to pro mne však nejdůležitější a jest to také moje podmínka, kterou si kladu při prodeji této nemovitosti. Domnívám se totiž, že les, který je od velkostatku přibližně vzdálen asi 4—5 km, hodil by se pro budoucnost dobře k založení vesničky. Myslím totiž jednak pro svoji vzdálenost od Bojarky a pak les sám o sobě poskytuje mnoho možností. Proto také moje podmínka a mé přání jest, kdo koupí ten les a bude-li na jeho místě později založena vesnice, aby nesla jméno „Moskovština“.

— Proč si přeji, aby se tak jmenovala, růda vám vysvětlím.

Paní Náhodská se na chvíli odmlčela, rozhlédla se po kupujících, pak utkvěl její zrak na panu Herškovi, který seděl pohodlně rozložen v křesle, a pravila k němu káravě:

— Pane Herško, jak jste neslušný, sám pohodlně sedíte, zatím co zde přítomné ženy s dětmi stojí.

Herško po slovech paní Náhodské vyskočil, jako by jej špendlíkem píchl a hbitě odnášel křeslo k ženám. Dokonec i sám advokát Pinkasevič přinášel, kde jakou židli viděl a podával ji ženám.

Tyto poděkovaly, usedly a s velkou úctou hleděly na tuto citově založenou ženu, která však již pokračovala:

— Tak pošlyte Češi, proč si přeji a jaké mám důvody k tomu, aby případně založená vesnička nesla název Moskovština.

— Roku 1712 Turci přeпадli Ukrajinu. Byla to velká tlupa banditů, která čítala asi 12.000 mužů, silně ozbrojená. Tenkrát vraždili, loupili, kde se jim o dalo. Naše ruské vojsko je neustále pronásledovalo, avšak marně. Až posléze je zaskočil práve na tom místě, co stojí Bojarka. V tom lese, co patří k velkostatku, byla budova, která se zachovala podnes. Je to totiž přístřeší pro ovce (ovčárna) a u ní zemlanka pro pastýře ovcí. Kterési noci přišlo a naše ruské vojsko toho využilo a napadlo Turky se všech stran.

— Strhla se velká bitva, trvající od půlnoci až do deváté hodiny ráno. Avšak jedenáct tisíc Turků tu zaplatilo svými životy, zbytek pař byl vzat do zajetí. Rusů ovšem také padlo mnoho, ale nebylo to marné — zvítězili.

— Rusům tenkrát velel jeden z předků mého muže, který pocházel od Moskvy a který za zásluhu této vyhrané bitvy dostal od cara okruh majetku, na kterém se bitva odehrála.

— Tehdy to bylo zvykem, že za chrabrost a udatnost jako odměnu dávali majetek.

— Majetníci umírali, ale vždy v závěti upozornili na své přání, které se dosud všude splnilo.

— Ku příkladu zde v okolí Dubna je mnoho míst, vesnic a výsek, nesoucích název vítězů, nebo jiných zajímavých věcí, týkajících se válek.

Paní Náhodská se odmlčela, ale po chvíli se opět tázala průkopníků:

— Nuže, nyní víte, proč si kladu tuto podmínku. Souhlasíte všichni a přistoupíte na ni?

Všichni do jednoho souhlasili a volali:

— Ano souhlasíme. Paní Náhodská pokračovala ve svém vyprávění a všichni se zájmem naslouchali:

— Tento díl lesa je tedy posledním přáním našich předků, aby v případě zakládání vesnice nesla toto jméno Moskovština. Ostatní majetek našich předků, který byl velký, neboť čítal mnoho tisíc morků, jest již rozprodán nebo rozdělán.

— Tak ku příkladu jedna ukrajinská vesnice dostala název Turecká Hora proto, že tam tábořili Turci před bitvou roku 1712. Druhá vesnice ukrajinská nazývá se Krásná Hora. V těch místech odehrál se také velký zápas, ale na konec zvítězili Rusové. Dále pak jsou Noviny, které byly prodány jakémusi Ukrajinci Javorovskému a název vznikl od toho, že tu v několika chatách bylo hlavní velení, které dostávalo z bojiště zprávy a současně dávalo rozkazy. Tam prý jednoho dne příklusal na koni kurý

jménem Zubov, který upocen, bez kabátu a čepice, oči vyčerstěné hlásil: „Pana generála, nováa. Turecké bandy byly pobity na hlava, jen několik jich bylo vzato do zajetí.“ Po tom ještě více vyčerstil oči a téměř zařval: „Krev teče potokem, to je hrozné.“

— Jakmile to vypověděl, zešlel, pravděpodobně z krvavé bitvy, kterou prožil.

Paní Náhodská, která viděla, že Češi pozorně naslouchají, měla radost a proto jim vše vysvětlila dopodrobna. Když pak svoje vyprávění skončila, obrátila se k advokátovi a Herškovi a pravila:

— Prosim, nyní bychom myslím mohli jít k věci.

Advokát Pinkasevič předstoupil před kupující a tázal se jich:

— Tak páni Češi, chcete si koupit vespolek ten majetek? Jak se dohodnete mezi sebou a jak se podělíte, jest ovšem vaší věcí. Zde se pouze sepíše úmluva, na které budete všichni kupující svými vlastnoručními podpisy podepsáni. Přistupujete tedy k úmluvě a dáte zálohu?

— Ano — zvolali všichni. — Nejlépe bude, sepíše-li se úmluva hned — dodal Macek.

Macek se obrátil k našim průkopníkům a pravil jim:

— A my kamarádi dohodneme se až na místě. Když se rozhodnete koupit jen ten les, bude cena pro vás opravdu nízká, neboť věřte, pro mne by neměl žádnou cenu. Já již na tu dřinu nejsem a moje manželka je většinou stále nemocná, tak také ne.

Po té zavolal Macek advokáta Pinkaseviče, že se může přistoupit ke psaní úmluvy, že se mezi sebou dohodli.

Advokát, který měl vše připravena, usedl za stůl, počal jednoho po druhém vyvolávat a vše si zapisovati, podle dokladů, které mu předložili.

Paní Náhodská zatím vypočítávala, kolik společně za majetek zaplatí.

Za necelé dvě hodiny bylo vše napsané a každým jednotlivcem vlastnoručně podepsané. Advokát povstal, vzal úmluvu a prosil přítomné aby na okamžik byli ticho a v případě, že něčemu neporozumí, aby jej upozornili, že jim rád vše vysvětlí.

Počal čísti a několikrát se přerušil, aby se dotázal, zda tomu všichni rozuměli.

— Ano — ozvalo se vždy.

— Dobře a nyní přečtu vám další — pravil advokát. — Cena celkového pozemku i s budovami činí 35.000 rublů, panu Herškovi jakožto zprostředkovateli náleží 75 kopějek z morku, tedy celkem 750 rublů. Zálohu jste dali 10 rublů, takže se vám odpočítává, zbývá tudíž doplatit 740 rublů. Dále vypracování této úmluvy u mne a předání úřadům činí 1500 rublů.

— Jelikož částka jest splatná ve dvou splátkách a to dnes při úmluvě první a zbytek na úřadě při provádění, zaplatíte dnes prvou splátku. Prosim, abyste mi ji tedy nyní složili.

Pan Macek popošel k advokátu Pinkasevičovi a furiantsky položil před něj na stůl 10.000 rublů, to jest 5000 zlatek. Za ním přistoupil pan Volenc, který za naše průkopníky složil 9037 rublů.

Advokát jim napsal oběma potvrzení a dodatečně to připsal do úmluvy a řekl ještě:

— Zítra o desáté hodině bude tato úmluva ověřena a platná. Jak pro vás tak pro paní majitelku. Jednu listinu dostanete vy a druhá zůstane na úřadě. Vy Češi nyní ručíte jeden za druhým, tedy jste jako družstvo.

(Pokračování)

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(7. pokračování)

— Vojíní čtí roty, druhé čety Ivanov a Věstjakin hlásí příchod, Vaše Blahorodí — odzdravili, vstoupivše dovnitř.

— Zavolal jsem vás ohledně důležité věci — řekl potom velitel roty. — Jste v rotě nejlepšími průzkumáky. Mám pro vás důležitý úkol. Dnes v noci musíte vyhodit do vzduchu most. Víte, kde se nachází konec zapalovací šňůry, proto jsem si vybral vás. Musí se však všechno dít v naprostém tichu, aby se nepřítel nedozvěděl o našem úmyslu, rozumíte?

— Rozumíme, Vaše Blahorodí — jednohlasně odpověděli vojáci — dovolte nám však vzít si s sebou ještě třetího — prosil Ivanov. — Je to nově k nám přišedší, jmenuje se Moravský, dobrý chlapík.

— Který je to? — zeptal se velitel. — Je z naší čety, statečný jinoch. Už s námi jednou byl na průzkumu, je výborný.

— No budiž — svolil velitel — dám rozkaz a v jedenáct hodin se vydáte na cestu, rozumíte?

— Rozumíme, Vaše Blahorodí — odzdravili a vyšli ven.

V zákopech vypravěč zase vyprávěl nějaké historky a humorné kousky z rodinného života.

Ivanov si zavola Moravského, jenž seděl mezi posluchači a plácnuv mu rukou po rameni řekl:

— No, kamaráde, dnes v noci jdeme ve třech na průzkum.

— Na jaký průzkum, kam? — zeptal se Moravský.

— Až půjdeme, všechno ti povíme. Teď si půjdeme odpočnout, pospat si trochu, dokud je na frontě klid.

Dlouho však neodpočivali. K večeru začala s obou stran dělostřelecká palba. Když se setmělo, přijela kuchyně a tak každý spěchal pro jídlo, neboť celý den nic nejedli. Naši průzkumáci spolu s Moravským dostali borůž a kaši.

Před zákopy a za ně padaly dělostřelecké náboje.

— Dělejte, nebo vás to klepne a škoda kaše — zertoval Ivanov.

Moravský mu však nezůstal dlužen:

— Vidíš, jak je lačný na kaši, ani život nelituje.

— Co život, ten za groš stojí a kaše ta je na frontě a ještě k tomu horká, dražší.

— Lacino bys prodal svůj život, Ivanove.

— A kdo ti za něj dá víc? Teď půjdeme na průzkum a kdo v, jestli se vrátíme. A kaše se teď najíš a viš, že jsi za ten jeden den vyúčtován s bafuškou carem. A budeš-li žít, zítra dostaneš zas, zabijí-li tě, jsi vyúčtován. Tak je to, kamarádi.

A Ivanov ukončil své vyprávění a otočil se k Moravskému:

— Jsi nemocen, nebo proč tak špatně jsi?

— Proč myslíš, že já špatně jím? — zeptal se Moravský.

— No, vidím, že zatím, co ty sníš jednu lžičku kaše, my jsme vypořádání již se třemi. Kam tedy s takovým jedlíkem jako ty? To bys moc nepochodil u našich hospodářů ve vesnici. U nás, když bere hospodář dělníka, dá mu nejdříve najíst a pozoruje ho, jak brzy se s tím vypořá-

dá. A pak si řekne: jak k jídlu, tak k

ho. Vojna se nedá lámat přes koleno. Nic si z toho — a už nedopověděl. Nad zákopem to zapískalo a už se roztrhl dělostřelecký náboj. Naši průzkumáci skrčili hlavy a jen hlína se hrnula na ně. Pak se ozval hrůzostrašný křik člověka a za chvíli už jenom sténání.

— Někdo to dosta! — řekl Ivanov, oklepávaje si hlinu z kabátu — půjdu se tam podívat. Za několik minut se vrátil. Jeho tvář byla na první pohled, jako vždycky, klidná, ale přece jen bylo vidět na něm vzrušení.

— Tak náš vypravěč je hotov — prohodil po chvíli ticha.

— Z b? — zeptal se Moravský.

— Ne, ještě žije, utrhlo mu to však nohy. Za chvíli vykvráčí.

Jenom Věstjakin klidně dojídal kaši, jako by se vůbec nic nestalo. Byl na to příliš zvyklý a už se ho to ani nedotýkalo. Když dojel, olízl lžiči a strčil si ji za holínku, broukaje si:

— Ještě bude potřebná.

— Co bude potřebná? — zeptal se náhle Moravský, jako ze sna.

— Ale lžičce, povídám — s klidem opakoval Věstjakin.

— Tomu je to jedno — řekl Ivanov a kývl rukou na Věstjakina.

— No, braši, je čas, abychom se dali na cestu — řekl po chvíli zase klidným tónem Věstjakin, dívaje se na hodinky.

— Vezměme si náboje a po dvou granátech, neboť jenom tak, nadarmo Rakušáci nehrájou. Vidíš, čerti, sázejí to jak brambory — rozložbeně vykládal Ivanov.

A skutečně dělostřelecká palba se přišťovala.

Ivanov si zavola rotmistr a cosi mu nařizoval. Moravský s Věstjakinem se zăsobili náboji a granáty a s puškami na zádech jej očekávali.

Celé okolí potáhlo už večerní šero. Jen blesky výstřelů rozrážely toto moře tmy, jež jim teď bylo ochranou.

Byla teplá, letní noc. Nebe bylo klidné, nikde ani mráčku. Hvězdy jak svatojánské mušky se třeptaly na obloze.

A v tomto krásném večeru šli tři muži za úkolem. Vpředu šel Ivanov, za ním Moravský a nakonec Věstjakin. Měli namířeno k hlídkovému zákopu, jenž se nacházel asi padesát metrů před hlavní linií, kde nepřetržitě hlídkovalo asi pět vojáků spolu s poddůstojníkem.

— Na průzkum? — uvalil jej poddůstojník.

— Ano, na průzkumu — odpověděl Ivanov potichu. Když se dostali do zákopu, řekl Ivanov svým druhým cíl a úkol průzkumu. Teprve tehdy Moravský pochopil, do jakého nebezpečí jdou.

Kanonáda stále sřtila. Vzduch byl přesyčen smrdlavým dýmem trhajících se šrapnelů. Občas se ozývaly i výstřely z pušek.

Hlídači v zákopě byli v pohotovosti a pozorně sledovali nepřítel.

Průzkumáci, ještě jednou si zjistili, zda mají všechno v pořádku a vydali se na cestu. Ležli po břiše, aby se jak nejméně zvedali od země. Na rakouské straně jen občas vystřelovali rakety.

Rachocení pušek, výbuchy a pískot dělostřeleckých nábojů přehlušovaly šramot, jež působili plazící se vojáci. Nic jim nevadila dělostřelecká palba, na nic nemysleli — měli před sebou jen jeden cíl.

Tak ležli asi sto metrů. Bylo to těžké, zvlášť, když každý měl kolem sebe náboje. Pot jim zalévaly oči. Zůstali chvíli odpočívat a septem si pověděli, jak budou postupovat. Po několika minutách se vypravili dál.

Čím blže byli k cíli, tím větší byla jejich ostražitost. Tak se plazili ještě asi půl hodiny, když uslyšeli před sebou jakýsi nejasný hluk. Nastražili svůj sluch a snažili se prorazit svým zrakem hustou tmu. As: za deset minut se hluk opakoval. Zdálo se být blíž a více vpravo. Vojáci se přitiskli k zemi a poslouchali. Moravský zpozoroval, jak protí nim se plazí dva muži, a loktem Ivanova upozornil na nebezpečí. Ještě více se přitiskli k zemi a pozorovali.

Ti proti nim nic nepozorující ležli dál stranou od našich průzkumáků ve velmi malé vzdálenosti. Tak v napětí prošlo asi čtvrt hodiny a neznámí vojáci se odplazili směrem k ruským zákopům.

Naši průzkumáci teď byli na rozpácích, jak mají postupit: střilet nesmět, dohánět je nemohli, neboť měli svůj úkol.

— Lezem dál — zašeptal Ivanov a kývnul rukou — však oni stejně narazí na naše hlídky a ti se s nimi vypořádají.

A dali se ještě těšejí a opatrněji na cestu.

Vzduch byl stále chladnější, což bylo příznakem, že se nacházejí již v blízkosti řeky.

Snouštěli se do nějaké rokliny. Kdesi v dále zaštěkal kulomet. Zase se zastavili, rozhlédli se kolem a přilžili se dál k řece. Najednou zpozorovali na druhém břehu nějaký pohyb. Průzkumáci upřeli svůj zrak tím směrem a uviděli, že jakési předměty se odrážejí od břehu a plavou po proudu dolů. Dovtípili se, že Rakušané se přepravují po řece někam na jiný úsek.

Za několik minut druhá skupina se nalodila a odešla tímž směrem.

Ivanov po chvíli pozorování rozmruzele si broukl:

— Hrom aby do nich! Copak mají za lubem? Musíme to ohlásit našim. Věstjakin, jdi zpátky a ohlas na velitelství, že se Rakušané po Styru někam přepravují. My s Moravským půjdeme za svým. Nezapomeň ohlásit, že na naši stranu šel jejich průzkum!

— Nezapomenou — zašeptal Věstjakin a otáčel se zpět. Kamarádi jej pozorovali až se ztratili ve tmě.

Ivanov s Moravským ležli podél řeky proti proudu, směrem k mostu, pozorně sledující okolí. Ivanov našel toto místo dobře, neboť ještě při ústupu sám kopal zde ten zákopek, kde byl konec zapalovací šňůry. Tehdy to všechno bylo ještě v rukou Rusů, takže i most dobře znal. Pro Moravského to bylo všechno cizí a špatně se zde orientoval.

Konečně se dostali k cíli. Vlezli si do zákopku, aby si odpočali.

— No, aspoň trochu si teď oddychnem — zašeptal Ivanov — tady je bezpečně.

Zákopek byl s jedné strany nálevkovitě prohlouben. Hluboký byl asi metr nebo půldruhého.

— Aspoň kdyby se Věstjakin šťastně dostal k našim — pronesl po chvíli ticha Moravský.

(Pokračování)

Seznamy volyňských Čechů osídlených v ČSR

Dobřická Amonia, Zatec, ul. Sv. Čecha čp. 1096-21	9. 7. 1911	pisárka	Rovno	940
Boleslav	1. 8. 1932	školák		940
Eleonora	30. 10. 1935	školák		930
Dolák Jaroslav, Vysoká Lípa, o. Děčín	14. 8. 1921	rolník	Okolek	12475
Věra roz. Tesařová	8. 3. 1924	domácnost		12476
Dolák Václav, Radějovice, o. Stříbro	10. 3. 1905	rolník	Okolek	11575
Ludmila roz. Vrbatová	26. 7. 1901	domácnost		11570
Vladimír	1. 6. 1934	školák		11572
Dolák Václav, Dolní Dvořiště, o. Kaplice	27. 8. 1914	rolník	Ivanoviče-Okolek	11670
Věra roz. Bimová	19. 5. 1924	domácnost		11680
Vladimír	18. 3. 1944	dítě		11680
Ludmila	28. 2. 1947	dítě		11682
Dolák Vladimír, Radějovice, o. Stříbro	9. 2. 1903	rolník	Okolek	11574
Doláková Anna, Zatec	12. 4. 1912	domácnost	Okolek	07078
Vlasta	1. 3. 1935	dítě		07079
Josef	10. 3. 1940	dítě		07080
Doleček Antonín, o. Krnov	6. 1. 1889	rolník	Moldava H	22553
Marie roz. Černá	16. 7. 1904	domácnost		22558
Anna	1. 8. 1926	domácnost		22559
Marie	25. 3. 1861	domácnost		22560
Doleček Fedor, Eisendorf, o. Horš. Týn	25. 3. 1911	rolník	Kremjanka	06670
Anna	25. 3. 1910	domácnost		06680
Líza	25. 9. 1934	dítě		06681
Jevgena	30. 11. 1940	dítě		06682
Anna	18. 1. 1944	dítě		06683
Doleček František, Velemyšleves 45, o. Zatec	10. 1. 1882	rolník	Snol	16969
Františka roz. Zárecká	1. 1. 1885	domácnost		16970
Kvapil Stanislav, Velemyšleves 89	11. 10. 1910	stroj, zámeč.		16971
Marie roz. Odečková	5. 8. 1918	domácnost		16972
Světлана	18. 3. 1942	dítě		16973
Viktor	16. 5. 1945	dítě		16974
Doleček Josef, Bruntál	19. 3. 1885	rolník	Moldava II	22554
Barbora roz. Andělová	20. 12. 1889	domácnost		22555
Olga	12. 3. 1924	domácnost		22556
Doleček Josef, Tesovice 353, o. Znojmo	12. 8. 1907	rolník	Kurdybaň	20646
Marie	5. 10. 1908	domácnost		20647
Anastazie	13. 3. 1933	školačka		20648
Josef	18. 12. 1934	školák		20649
Jaroslav	17. 2. 1941	dítě		20650
Doleček Josef, Bruntál	1. 8. 1918	rolník	Moldava H	22524
Emilie roz. Kynová	11. 11. 1929	domácnost		22525
Vladimír	12. 8. 1942	dítě		22526
Josef	20. 12. 1943	dítě		22527
Doleček Vladimír, o. Krnov	19. 1. 1901	rolník	Hlinsk	25742
Anna roz. Vejchodová	15. 8. 1906	domácnost		25743
Rostislav	1. 9. 1931	stud.		25744
Jiří	26. 3. 1933	stud.		25745
Dolečková Marie, o. Krnov	1925	domácnost	Dubno	22568
Dolečková Serafina, Velemyšleves 45, o. Zatec	21. 1. 1917	učitelka	Šepetovka	11016
Emilie	24. 7. 1937	školačka		11017
Alexandr	23. 9. 1938	školák		11018
František	12. 7. 1942	dítě		11019
Dolejš Alexandr, Uničov, o. Šternberk	1904	rolník	Hlinsk	14824
Helena	1930	stud.		14825
Jaroslav	1936	stud.		14826
Dolejš Alexandr, Cheb	1906	rolník	Sofijevka	537
Marie roz. Voráčková	1915	rolnice		538
Zofie	1935	školačka		539
Antonín	1933	školák		540
Dolejš Břetislav, Fulštejn 136, o. Krnov	31. 1. 1912	rolník	Novosilky	26351
Emilie	8. 9. 1909	domácnost		26352
Josef	3. 9. 1935	žák		26353
Dolejš František, Kosobody 13, o. Podbořany	18. 3. 1884	rolník	Křivucha	71
Helena	23. 4. 1897	domácnost		72
Dolejš Josef, Fulštejn 60, o. Krnov	11. 12. 1983	rolník	Novosilky	26199
Anna	13. 6. 1986	domácnost		26200
Ludvíka	10. 5. 1920	domácnost		26201
Dolejš Josef, Horní Povelice 18, o. Krnov	21. 1. 1909	rolník	Novosilky	26160
Anna	1907	domácnost		26161
Emilie	6. 4. 1934	školačka		26162
Marie	15. 12. 1937	školačka		26163

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce listu redakce Jaroslav Chudoba. Red. a admin.: Zatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filiálka v Zateci, telefon č. 374. Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů v Praze, č. j. IA-Gre-2372-OB. Dohledací poštovní úřad Zatec. Předplatné na rok 1949 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 70403. — Okresní spořitelna a záložna Zatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10288.